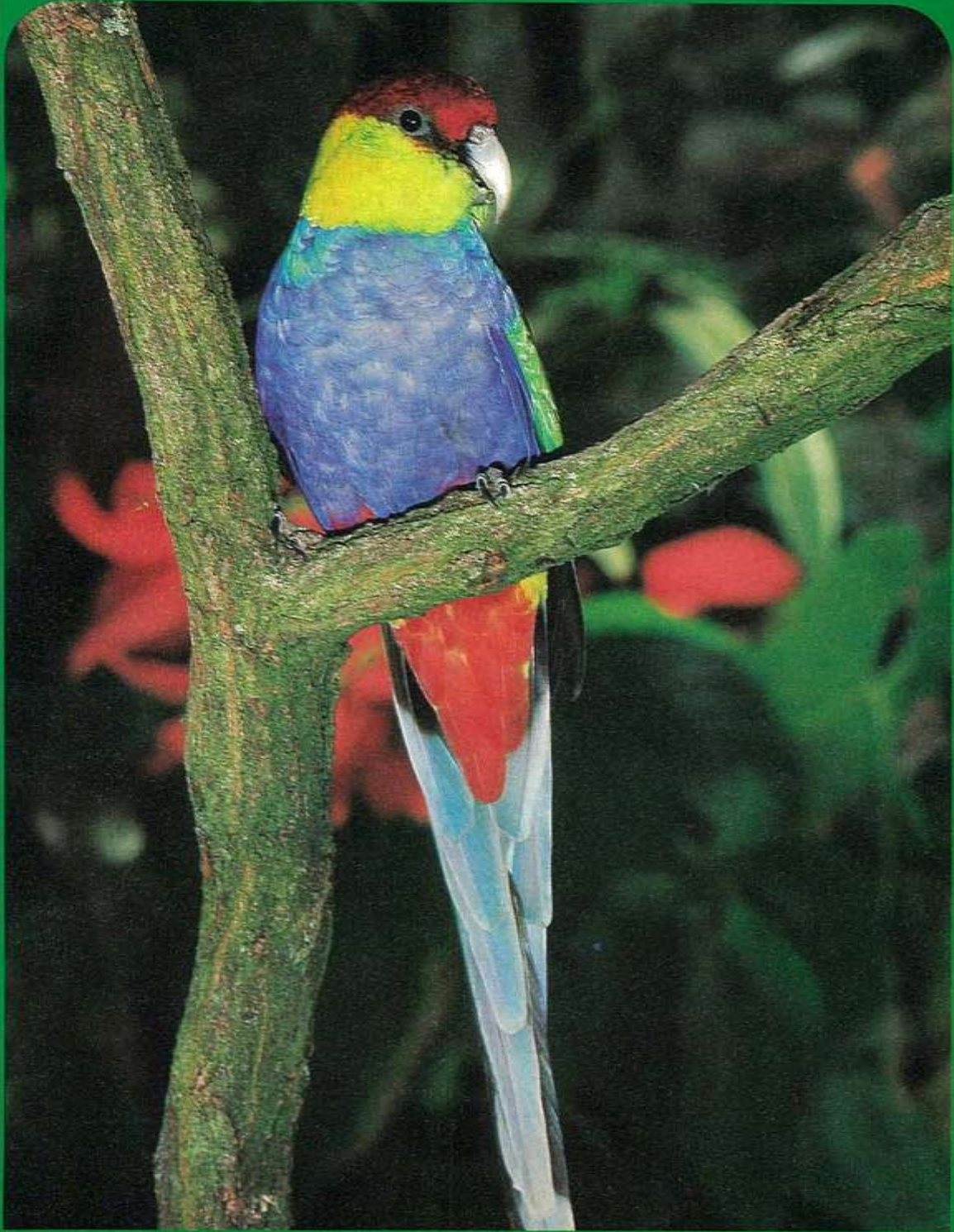

40e jaargang no. 2, februari 1979

Onze Vogels

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, 4812 AK Breda, telefoon (076) 13 61 37.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71, 3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, 4621 AT Bergen op Zoom.
2e Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39, 7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Commissaris: J.J. Krol, Trompstraat 16, 7942 AE Meppel, telefoon (05220) 5 38 84.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: R.P. Smith, Zuiderveen 36a, 9673 EL Winschoten, telefoon (05970) 1 35 83.
District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 8, 8801 MJ Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drente: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126, 7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, 7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.
District Gelderland: D.J. Prinsen, Berkenlaan 132, 7064 HT Silvolde, telefoon (08350) 53 14.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13, 3991 XC Houten, telefoon (03403) 26 08.
District Noord-Holland: A.J.F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, 2142 EH Cruquius, telefoon (023) 28 59 06.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk, Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4, 4561 WN Hulst, telefoon (01140) 38 16.
District Noord-Brabant: J.C. Vos, Braillestraat 2, 5361 AK Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29, 5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

D. J. van der Molen, Esschingstraat 80, 7721 XD Dalfsen, telefoon (05293) 12 57, voor tropen, grasparkieten etc.
H.J. Veerkamp, Royaardsplein 12, 3123 AN Schiedam, telefoon (010) 71 48 39, voor kleur- en postuurkanaries.
H. Warmerdam, v.d. Duin van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom, telefoon (02520) 1 75 57, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07. Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.

Binnenland f 25,— per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. **Buitenland** f 35,— per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.

België: 380 Bfr per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

50

Onze

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra-vinkenclub

Secretaris: J. Valkenburg, Snijderstraat 15a, 4204 EB Gorkum, telefoon (01830) 3 45 83.
Penningmeester: A.A. Straver, Emmalaan 9, 2405 GA Alphen a.d. Rijn, Postgiro 3541696 t.n.v. penningm. NZC Alphen a.d. Rijn.
Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries

Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3, 3173 RE Hoogvliet, telefoon (010) 38 27 43.
Penningmeester: P. Bos, Wilhelminalaan 11, 3842 KA Harderwijk, telefoon (03410) 1 62 73.
Giro t.n.v. de postuurkanarieclub nr. 1667906.
Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden

Secretaris: S.A. van Dongen, Schimmelpenninckstraat 17, 5037 RT Tilburg, telefoon (013) 67 25 05.
Penningmeester: G.F. Jansen, Fresiastraat 15, 3742 TK Baarn, telefoon (02154) 1 83 34.
Giro 3158484 t.n.v. Spec. cl. Eur. Vogels.
Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub van insekten- en vruchtenetende vogels

Secretaris: H. Kehl, Plein 1953, nr. 144, 3086 EK Rotterdam, telefoon (010) 80 28 54.
Penningmeester: E. Zehenpenning, Acacialaan 8, 3741 WC Baarn, telefoon (02154) 1 20 07, giro 2625815, t.n.v. penn. speciaalclub.
Contributie f 25,— per jaar. entree f 5,—.

Japane Meeuwenclub

Secretaris: A. Kok, Pals 23, 6931 DJ Westervoort, telefoon (08303) 23 58.
Penningmeester: W.A.M. Berns, Kerkallee 91, 6882 AP Velp, Gld., telefoon (085) 61 96 28.
Rek.nr. 30.39.88.207 Rabobank, Velp.
t.n.v. Penningmeester J.M.C.
Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.

Parkieten Speciaalclub van Gras- en Grote parkieten

Secretaris: W. Sijsma, Grindweg 29a, 8471 EG Wolvega, telefoon (05610) 53 27.
Penningmeester: F. Leunissen, Jupiterstraat 22, 6421 RW Treebeek, telefoon (045) 21 94 31.
Contributie f 20,— per jaar. Entree f 2,50. Storten op postgiro nr.3587100 t.n.v. Parkieten Speciaalclub, Karel Doormanstraat 42, Waubach (L.).
Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

Vogels

BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 49.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zuivere particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod”.

VRAGEN OVER?

KLEURKANARIES aan: W.C. Oonk, Bergweg 37, 7242 EP Lochem.

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, v.d. Duin van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 2322 LK Leiden.

GRASPARKIETEN aan: H.W.J. v.d. Linden, Averbodestraat 72, 5921 ES Blerick.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN TROPEN-

BASTAARDEN aan: G.W. v.d. Meijden, Kempenlandstraat 27, 5283 CK Boxtel.

GROTE PARKIETEN, EUROPESE VOGELS (WILDZANG)

EN HUN BASTAARDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

TROPISCHE VOGELS aan: H. Kehl, Plein 1953 nr. 144 3086 EK Rotterdam.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: A.P. Kools, Molenweg 9, 4505 PM Zuidzande.

Het volgende nummer wordt per post bezorgd op 26 maart 1979

IN DIT NUMMER

	pag.
De roodkopparkiet	52
Zilveroornachtegaal	53
Com. T.T. Breda en Nederl. prijswinnaars	55
De loodwang, mutatie of combinatie?	61
Vogelkinderen en hun ouders	64
De voliëre van de maand	66
Operatieve mogelijkheden bij vogels	68
Van groen tot albino, de witte kanarie (2)	71
Blauwkop fazantje	72
Gewone blauwfazantjes kweken	73
Mannetje-vrouwtje ino	74
Over bloemen en planten	76
Onkruiden (kattestaart)	77
Bastaardkweek — In vogelvlucht	79
Practische wenken (5)	83
Het kweken van vogels	84
Belangrijk nieuws van Europese kooivogels	85
Exotische vogels als huisdieren, JA of NEE?	86
De roodbuikberg tangara	89

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
True-Lite	54
Zoo-Far	60
NBvV-Service/GezaSept/Van Gelder	63
Siem van 't Hart/Blankestijn	66
Hellingman/'t Kraaiennest	67
Cédé	70
NBvV Boekenservice	77
Sluis	78
Van Konijnenburg/F. Thijsen	83
Vraag en Aanbod/Fauna vit	90
Fauna metaalwaren	91
Tovo	92
Beaphar Raalte	93
404 insecticide	94
Rein van der Veen/Van Waardhuizen/Van Gils/-	
EB eivoer/Orni-Mondo/-	
Edelchemie/ Panheel/Orni-Mondo/-	
Animalii/Adgefo	95
Witte Molen/Allesterin	96

Foto voorplaat en pag. 52, Roodkopparkiet
Vogelpark Walsrode/H. Müller

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 73 00 88

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

DE ROODKAPPARKIET

Purpureicephalus spurius

Tekst: Cees van Berkel
Foto: Vogelpark Walsrode/Müller

De roodkapparkiet komt voor in Zuidwest Australië ten zuiden van de rivier Moore nabij Perth tot Esperance en landinwaarts tot Gingin en Lake Grace. Er zijn geen ondersoorten.

Ze bewonen hoogstammige eucalyptuswouden en hun voornaamste voedsel blijken de zaden van *Eucalyptus callophylla*, *E. marginata* en *E. gamphocephala* te zijn. Ze eten zowel op de grond als hoog in de bomen.

Naast genoemde zaden, nemen ze nog tal van andere zaadsoorten op, terwijl ook is waargenomen dat ze regelmatig bloeiende Banksiabomen bezoeken en uit de bloemen stuifmeel en nectar opnemen. Bovendien zijn ze niet afkerig van vruchten, integendeel, regelmatig plagen ze invallen in de appelplantages waar ze grote schade aanrichten. In de 'Australische Betuwe' worden ze dan ook beslist niet graag gezien en door de fruittelers fors afgeschoten. Niettemin is er geen enkel gevaar dat de instandhouding van hun soort enig risico loopt. De roodkapparkiet is in genoemde gebieden een veelvuldig voorkomende soort die evenwel altijd paarsgewijs of in slechts heel kleine groepjes optrekt.

Opvallend bij deze vogels is hun lange bovensnavel die als een aanpassing wordt gezien aan het openen van de harde eucalyptusdoppen. Bij een dreighouding en ook tijdens de balts worden de kopveren opgezet waardoor de op zich al zeer mooie rode kap nog veel groter en omvangrijker lijkt. Tijdens de balts zet de man zich nabij het wijfje. Naast het opzetten van de kopveren, laat hij dan ook de vleugels hangen waardoor de geelgroene stuitbevedering geweldig opvalt. De staart wordt gespreid en opgeheven. In deze houding nadert hij, onder voortdurend zacht geroep, zijn wijfje en indien zij hem welgevallig is voltrekt zich de paring.

De wijfjes gelijken uiterlijk veel op de mannetjes maar hebben meer groen op de zijden en op de onderstaartdekveren. De bovenkap is meer grijsbruin. Toch zijn er wel vrouwelijke exemplaren gezien die er even fraai uitzagen als een mannelijke vogel. Dan is het uiterlijke geslachtsverschil nog moeilijker vast te stellen. Men gaat dan meestal af op de grootte van de kopjes. De mannelijke exemplaren zijn daar wat forser.

Broeden doen ze in holten van dikke takken op een hoogte van 12 meter of meer. Een legsel bestaat uit 5 tot 6 eieren en die worden gedurende 18 dagen door alleen het vrouwtje bebroed. Tijdens deze broedperiode lokt de man haar overdag meerdere malen naar buiten om haar te voederen. Aan het grootbrengen van de jongen nemen beide oudervogels deel en wanneer die jongen dan op een leeftijd van ongeveer vijf weken uitvliegen, zet deze ouderzorg zich nog geruime tijd voort.

Reeds in 1854 werden roodkapparkieten ingevoerd op het vaste land van Europa en omstreeks 1909 werd door Astley en Fasey in Engeland de eerste kweekresultaten met deze soort behaald.

Thans wordt er regelmatig met deze, toch nog zeer kostbare vogels gekweekt o.a. door P. Zonneveld, Duinweg 14 in Noordwijk aan Zee. Zijn vogels verblijven in vluchten die 4,60 m lang, 1 m breed en 2 m hoog zijn. De nestblokken (boomstammen) zijn 30 cm O, 30 cm diep en 60 cm hoog. Het invlieggat heeft een middellijn van ongeveer 6 cm. Op de bodem van de holte wordt een laagje vermolmd hout, vermengd met wat zaagsel, gedeponeerd en daarop legt de pop haar eieren.

Zonneveld verstrekt aan zijn vogels een goed mengsel zaden voor grote parkieten aangevuld met trosgierst, pinda's, fruit en wortel. Ook verstrekt hij ze regelmatig verse wilgentakken. Als opfokvoer geeft hij ze Cédé eivoer met geraspte wortel of appel en gekiemd zaad is rul gemaakt.

In het algemeen broeden de roodkapparkieten vrij laat en pas begin mei kan een eerste ei worden verwacht. Dit resulteert dan weer in slechts één ei per seizoen. Meestal wordt er al vanaf het eerste of tweede ei gebroed en het gevolg daarvan is dat de jongen ongelijk uitkomen en er dus ook een aanmerkelijk verschil in grootte is tussen het eerste en het vijfde of zesde jong. Toch vliegen ze allemaal op eenzelfde dag uit, aldus de ervaringen van de heer Zonneveld.

De jonge vogels hebben een groene kop, nek en rug, terwijl over het voorhoofd een smalle rode band loopt. Borst- en buikkleur is wat bruin bewaasd. Bijna alle jonge vogels vertonen aan de onderkant van hun vleugels een serie witte vlekken. De mannelijke exemplaren hebben minder van die witte vlekken (ongeveer 6) dan de jonge vrouwtjes. De witte vlekken, de vleugelband, zijn na de jeugdruï bij de mannelijke exemplaren geheel verdwenen; de vrouwtjes houden die.

Op een leeftijd van ruim één jaar zijn de jonge vogels nagenoeg op volle kleur en op een leeftijd van twee jaar broedrijp.

In bijna alle literatuur vind je dat de roodkapparkieten erg schuw en terughoudend zijn. Zelf heb ik ze nooit gehouden maar het tegendeel ondervond ik bij een bezoek aan de familie Spenkelink, Kampweg 36 in Soesterberg. Een van hun roodkapparkieten kwam zelfs op het roepen van zijn naam een blaadje groen uit de hand halen. Het was trouwens toch opmerkelijk dat alle vogels van de familie Spenkelink bijzonder rustig waren, ja zelfs in zekere mate tam genoemd kunnen worden. Een kwestie van opvoeding? Ik geloof er heilig in.

zilveroornachtegaal

(*Leiothrix argentauris*)

Tekst: E.M. Wessels

Foto: Scholtz/v. 't Hart

Deze naaste, minder bekend familielid van de Japanse Nachtegaal, is eveneens afkomstig uit Z.O. Azië, maar wel over een veel uitgebreider gebied dan de Japanse Nachtegaal. Niet alleen in India, maar ook veel meer naar het Zuid-Oosten tot in Indonesië toe komt deze fraaie vogel voor. Hij leeft in de natuur meestal op de berghellingen, wel tot 2000 meter hoogte en voedt zich daar met allerlei kleine insecten en bessen.

Ze zijn iets groter dan de Japanse Nachtegaal, zo'n 17 cm ongeveer. Man en pop zijn wel te onderscheiden, maar toch vrij moeilijk. De kleur van de pop is matter, vooral aan de rode stuitveren is dit te zien, maar bij een enkele vogel is dit heel moeilijk.

De zang van de man is klankvoller dan bij de Japanse Nachtegaal, maar wel harder, en kan dan als hij binnen gehouden wordt wel eens te hard klinken.

Overigens zijn het zeer sterke vogels, die eenmaal gewend zomer en winter buiten gehouden kunnen worden.

De verzorging is niet zo moeilijk. Een goed universeelvoer, aangevuld met allerlei soorten vruchten

en dierlijk voer, als meelwormen, miereneciëren, spinnen enz. enz. is in staat ze tot een prima conditie te brengen.

Ook met deze vogels is zeker te kweken, en zowel hier als in het buitenland gebeurt dat dan ook reeds regelmatig. De voornaamste moeilijkheid is eigenlijk een paar samen te stellen. Ze worden maar weinig ingevoerd en dan nog meestal mannen. Indien u een paar kan samen stellen zet ze dan wel als paar apart, dus geen andere vogels erbij, in een volière. Deze hoeft niet eens erg groot te zijn, maar liefst wel wat begroeid. Het moet dan wel erg tegen lopen als het kweken dan niet lukt. U moet natuurlijk wel geduld hebben en niet na één seizoen de moed opgeven en ze weer van de hand doen.

Helaas, wordt dit veel te veel gedaan. De meeste vogelliefhebbers zijn veel te wispelturig, en heus niet alleen met vogels, maar we kunnen wel vaststellen dat dit in onze liefhebberij een algemene kwaal is.

Als er eens wat meer geduld was, zouden we veel meer mooie kweekresultaten zien.

Wel liefhebbers van deze vogels, doet u best eens, en laat eens zien wat u kan bereiken, want waar een wil is, is ook een weg, ook in onze liefhebberij.

□

□

Wat weer en wegen betreft hadden we het niet slechter kunnen treffen. Desondanks is de 27e Com-Wereldtentoonstelling een ongekend succes geworden, vooral wat inzendingen en organisatie betreft. Dit evenement kenmerkte zich vooral door begrip, bereidwilligheid en vriendschap; alle vogelliefhebbers één. Zo maar een voorbeeld: Vandaag, 30 januari 1979, ontvingen we een brief van de heer Abbink uit Zaandam waarin hij ons verzocht zijn dank over te brengen aan de onbekende vogelliefhebber die hem behulpzaam was bij het inbrengen van de vogels nadat hij, tengevolge van de ijsvlakte rond het Turfschip, was gevallen. Hierna is hij verzorgd door een toevallig aanwezige EHBO'eren weer later waren, eveneens onbekenden, hem behulpzaam bij het op het goede spoor zetten van zijn auto. Hij vond dit zo treffend dat het voor hem reden was om dit via ons lijfblad aan u te laten weten. nogmaals, zo maar een voorbeeld van de uitstekende sfeer die vanaf het begin de wereldtentoonstelling kenmerkte. Laat ons echter alles eens vanaf het begin de revu laten passeren. Vanaf het moment dat de NBvV, enkele jaren geleden, de eervolle opdracht kreeg om de 27e Com-Wereldtentoonstelling te organiseren, is er naarstig gewerkt om alles zo goed mogelijk te laten verlopen. Eén geluk, ook in 1965 en in 1973 hebben we een soortgelijke opdracht met goed gevolg kunnen uitvoeren en stoelend op de toen opgedane ervaringen en met een vaste ploeg van deskundige en op elkaar ingewerkte medewerkers (sters) zou het ook nu wel weer lukken. In november 1978 was organisatorisch de zaak geheel rond en het woord was toen aan de leden. De belangstelling bleek enorm en op 18 december waren door onge-

veer 1700 Nederlandse vogelliefhebbers niet minder dan 7500 vogels ingeschreven. Helaas ook nu weer waren een 25-tal leden veel te laat met de inschrijving en konden deze niet meer worden geaccepteerd. Inmiddels kwamen ook de buitenlandse inzendingen binnen. De eindgetallen liegen er niet om; in totaal ruim 2000 inzenders met 10.398 vogels, te weten 2019 zang-, 2179 kleur- en 1432 postuurkanaries, 84 timbrado's, 361 zebra-vinken, 133 japanse meeuwen, 1335 exoten, 638 bastaarden, 146 Europese kooivogels, 245 grasparkieten, 207 agaporniden, 424 grote parkieten, 62 duifjes 133 kwartels. Het was een geweldig aantal in een ongekende variatie dat naar onze mening alle records versloeg. Nooit tevoren was er zo een boeiende en interessante collectie vogels bijeen. De totale vogelliefhebberij kon nu eens duidelijk worden geëtaleerd in al zijn aspecten. Eer het zover was dat het publiek hiervan met volle teugen kon genieten, moest er echter nog veel werk worden verricht. Ruim 10.000 vogels op een verantwoorde wijze huisvesten vraagt veel zorg en evenveel materiaal. Meer dan 4 afgeladen opleggers van het grootste type vol, arriveerden op 18 januari in het Turfschip en we hadden met onze ploeg twee dagen nodig om alles op te bouwen. Toen in de morgen van zaterdag 20 januari de eerste inzenders reeds vóór 10 uur acte de presence gaven, konden hun vogels dan ook in de goede kooien en op de juiste plaats worden ondergebracht. Op bepaalde momenten was het wel even wachten voor ze, maar uiteindelijk verliep alles redelijk vlot en naar ieders genoegen. Ondanks het slechte weer en de nog slechter te berijden wegen, was het aantal absentes niet meer dan normaal, on-

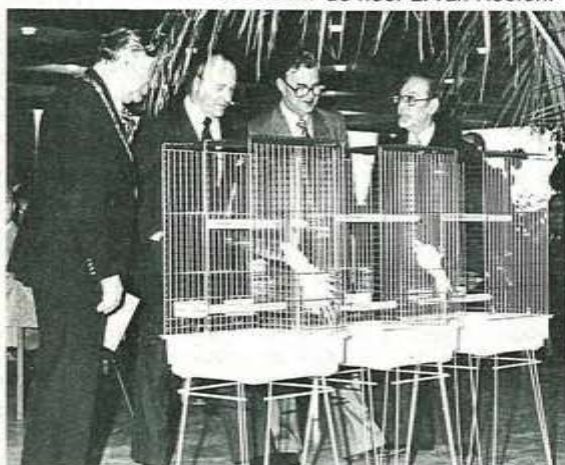
geveer 2 procent. De keuring is door meer dan 100 binnen- en buitenlandse keurmeesters verricht. De administratie, de verwerking van alle keurlijsten, verliep vlot en reeds woensdag, de morgen na de keuring, was de catalogus geheel klaar om gedrukt te worden. Aan onze buitenlandse vrienden konden we toen reeds de volledige lijst van alle prijswinnaars overhandigen en konden we ook onze Nederlandse kampioenen een berichtje zenden en hun feliciteren met het behaalde resultaat. Nederland heeft zich uitstekend gewoerd en meer dan 50 procent van de in totaal 103 toegekende kampioenschappen viel in handen van onze Nederlandse leden. Bepaald een teleurstelling was het dat HKH Prinses Margriet, op vrijdag 26 januari, de opening niet kon verrichten. Vanwege de uiterst gladde en volbesneeuwde wegen was het haar niet mogelijk om op een redelijk verantwoorde wijze Breda te bereiken; niemand kon haar het thuisblijven kwalijk nemen. Ondanks deze teleurstelling, was de officiële opening een sfeervolle aangelegenheid, en we zijn in het bijzonder de Commissaris van de Koningin in de provincie Noord-Brabant, de heer van der Harten, en de burgemeester van Breda de heer W. Merckx, hiervoor uiterst dankbaar. Toen de Commissaris van de Koningin de bondsvlag van een drietal kooien had verwijderd en drie schitterende grote parkieten, te weten een rode lorie, een witte en een blauwe halsbandparkiet, zichtbaar werden, kon men aan de rondleiding beginnen en zo ook de 10.395 overige vogels te bewonderen. Er was echter nog meer, zoals de werkelijk prachtige bloemversiering welke ons door de vereniging Nederlandse Bloemisterij was aangeboden.

De opening

v.l.n.r.: Burgemeester W. Merkk, Commissaris van de Koningin de heer J. van der Harten, Voorzitter Van Liempd en de President van de C.O.M. de heer L. van Roelen.

Mevr. Merkk tekent het „gouden boek” van de C.O.M.

Erespelden o.a. voor de oude getrouwe medewerkers Broeder van Loon en de heer van Dun.

Tijdens de prijsuitreiking werd ook de heer Mons lid van de afd. Heerhugowaard, als 45.000ste lid verwelkor

De afdeling „Zang“

De Kermisklanten brachten de stemming er goed in.

De kampioenen

NBvV Bondskampioenen 1978/79

KLEURKANARIES

Pigment zonder rood:

Stam:

Fr. van Kessel, Heeswijk

Enkelingen:

F.A. Evertzen, Enschede

Sj. van Hooft, St. Willebrord

Pigment met rood:

Stam:

J. Groenewoud, Amsterdam

Enkelingen:

G. Stroeve, Almelo

J. Schrauwe, St. Willebrord

MOZAÏKEN:

Stam:

G. Geleijnse, Den Haag

Enkeling:

H. Vonhof, Nijkerk

Vetstof zonder rood:

Stam:

D.K. Bons, Sliedrecht

Enkeling:

J. Jonkergauw, Bladel

Vetstof met rood:

Stam:

F. van der Zanden, Lottum

Enkeling:

C. Lips, St. Willebrord

Satinet, phaeo etc.:

Stam:

C.G. Schaap, Den Haag

Enkeling:

W. van Gerven, Bergeijk

KUIF-VORM- EN POSTUURKANARIES:

Stammen:

H. Huijgens, Bergen op Zoom

A.L. van Liempd, Breda

Enkelingen:

W.J. Nijhuis, Boekelo

H. Huijgens, Bergen op Zoom

E.J. Blondeel, Poortugaal

J. Heersche, Geertruidenberg

J.M. van Kuijlenburg, Ochten

EUROPESE KOOI-VOGELS:

Stam:

J. Geilen, Sittard

Enkeling:

J. Geilen, Sittard

BASTAARDEN MET KANARIEBLOED:

Stam:

P. Versteijlen, Sprundel

Enkeling:

M.C. Hurkmans, Sprang Capelle

BASTAARDEN ZONDER KANARIEBLOED:

Stam:

J. van der Heijden, Breda

Enkeling:

P. Morel, Breskens

ZEBRAVINKEN 1:

Stam:

A. Wijgerde, Kaatsheuvel

Enkeling:

R.S.H. Jansen, Zevenaar

ZEBRAVINKEN 2:

Stam:

D. Blom, Alblasserdam

Enkeling:

A. Straub, Uift

JAPANESE MEEUWEN:

Stam:

P. Rook, Capelle aan den IJssel

Enkeling:

A. Kok, Westervoort

TROPISCHE VOGELS 1:

Stam:

T.J. Geerts, Uift

Enkeling:

L. van Dam, Klundert

TROPISCHE VOGELS 2:

Stam:

E. Warnier, Eijsden

Enkeling:

W.F. van Wel, Boxtel

TROPISCHE VOGELS 3 en 4:

Enkelingen:

H.M. Schalkwijk, IJsselsteijn

Fr. van der Poel, Tilburg

GRASPARKIETEN:

Stam:

E. Scholts, Rotterdam

Enkeling:

W. van der Kruisweg, Hattermeerbroek

AGAPORNIDEN:

Stam:

L. van Bladel, Drunen

Enkeling:

P.C. Kruf, Halsteren

GROTE PARKIETEN 1:

Stam:

J. Broos, Breda

Enkeling:

A. Jacobs, Heeswijk Dinther

GROTE PARKIETEN 2:

Stam:

J. de Graaf, Luttelgeest

Enkeling:

J. Jonker, Nieuw Lekkerland

TROPISCHE DUIFJES:

Enkeling:

E.A. Kint, Axel

KWARTEL:

Stam:

W. Boers, Oosterhout

Enkeling:

O. de Gans, Hei en Boeicop

Zeldzame kweekresultaten

De NBvV-Oorkonde ter bekrachtiging van een

kweekprestatie welke als uniek of bijzonder kan

worden beschouwd, is toegekend aan:

T.P. Goossen, Zelhem, met Nonastrilde; W.F.

van Wel, Boxtel met Vale Woestijnvink; J. Pen-

ders, Hoensbroek, met Bruinborst Warblervink;

K. Voswijk, Amsterdam, met blauwgrijze tan-

gara; P.J. van Damme, Middelburg, met Bali-

spreeuw; H. van Rijn, Haaksbergen, met

Pagodespreeuw; C. van Zuilekom, Philippine,

met Kuifmaina; Heer en Mevrouw Spenkelink,

Soesterberg, met Rozekopparkiet, Roodborst

aratinga, Pyrrhura f.kriegel, Phyrura m.berlep-

schil, Pyrrhura m.chapmani, Phyrhura cruean-

tata, Pyrrhura picta, Philippijnse hangparkiet;

A. van Seggelen, Oude Ade, met Pategonische

rotsparkiet; J. Dekkers, Rijsbergen, met Roze-

borst baardparkiet; F. Beswerda, Delfzijl, met

Rode lorie; W.F. Roos, Vessen, met Capuzen-

lorie; J. de la Vienne, Middelburg, met lorie van

de Blauwe Bergen; M.P. Verhoeven, Mierlo, met

Goudborstduif.

Onze Nederlandse C.O.M. prijswinnaars

Sectie A: HARZERS

Klasse 2 Enkelingen

1 A.M.Ammerlaan, Zoeterwoude

2 W.Grootveld, Schiedam

Sectie D: KLEURKANARIES

Klasse 9 Stammen, Vetstof zonder rood

1 A.Hacking Vos, Heerlen

2 D.K.Bons, Sliedrecht

Klasse 10 Enkelingen, Vetstof zonder rood

2 J.Jonkerblauw, Bladel

Klasse 11 Stammen, Vetstof met rood

2 G.Berlee, Castricum

3 J.H.Kerkhof, Almelo

Klasse 12 Enkelingen, Vetstof met rood
 1 H.Brouns, Wijre
 2 W. van Noorbeek, Simpelveld
 3 C.Lips, St.Willebrord

Klasse 13 Stammen, Pigment zonder rood
 1 M.de Wildt, Geleen
 2 Fr.van Kessel, Heeswijk
 3 J.Weimers, Almelo

Klasse 14 Enkelingen, Pigment zonder rood
 1 F.A.Evertzen, Enschede
 2 Fr.van Kessel, Heeswijk
 3 Sj.van Hooft, St.Willebrord

Klasse 15 Stammen, Pigment met rood
 1 J.Groenewoud, Amsterdam
 2 Jan Schrauwen, St.Willebrord
 3 H.J.Spijkerman, Overdinkel

Klasse 16 Enkelingen, Pigment met rood
 1 Jan Schrauwen, St.Willebrord
 2 P.Morel, Breskens
 3 M.van Sundert, St.Willebrord

Klasse 17 Stammen, Pigment zonder rood
 nieuwe kleuren
 1 C.G.Schaap, Den Haag
 2 G.W.Peters, Breda
 3 W.van Gerven, Bergeijk

Klasse 18 Enkelingen, Pigment zonder rood
 nieuwe kleuren
 1 W.van Gerven, Bergeijk
 2 M.Hoeks, Bergeijk
 3 W.van Gerven, Bergeijk

Klasse 21 Stammen, Vetstof geno
 phanootype met rode ogen
 1 Mevrouw Hoeks, Bergeijk

Sectie E: VORM EN POSTUURKANARIES

Klasse 27, Noord Hollandse Frisé
 2 Mevrouw van Essen, Sassenheim

Klasse 37 Stammen, Belgische Bossu
 3 A.Anthonissen, Sprundel

Klasse 39 Stammen, Scotch Fancy
 1 H.Huijgens, Bergen op Zoom

Klasse 40 Enkelingen, Scholch Fancy
 1 H. Huijgens, Bergen op Zoom
 3 A. de Raden, Roosendaal

Klasse 44 Enkelingen 1, Japan Hoso
 2 W.J.Derksen, Enschede
 3 M.J.Nijlaard, Hengelo

Klasse 46 Enkelingen, Lancashire
 2 W.H.Bosch, Raalte

Klasse 47 Stammen, Yorkshire
 1 F.de Bruin, Poortugaal

Klasse 48 Enkelingen, Yorkshire
 2 Mevrouw Broeders, Oosterhout

Klasse 53 Stammen, Border
 1 A.J.Schoones, Vlijmen
 3 H.van Tilburg, Made

Klasse 54 Enkelingen, Border
 1 E.J.Blondeel, Poortugaal

Klasse 55 Stammen, Fife Fancy
 2 H.van Tilburg, Made

Klasse 56 Enkelingen, Fife Fancy
 1 H.van Tilburg, Made
 3 A.van Liempd, Breda

Klasse 57 Stammen, Norwich
 2 L.J.Rovers, Haaksbergen

Klasse 58 Enkelingen, Norwich
 3 E.J.Blondeel, Poortugaal

Klasse 59 Stammen, Corona
 1 H.van Tilburg, Made
 3 L.Maas, Oudenbosch

Klasse 60 Enkelingen, Gloster Corona
 1 R.J.Webbers, Purmerend
 2 A.J.Schoones, Vlijmen
 3 J.M.van Kuilenburg, Ochten

Klasse 61 Stammen, Gloster Consort
 1 A.L.van Liempd, Breda
 2 A.van Dongen, Made
 3 D.A.Groessen, Made

Klasse 62 Enkelingen, Gloster Consort
 1 J.G.Heersche, Geertruidenberg
 3 Ant.van Dongen, Made

Klasse 64 Enkelingen, Crested en Crestbred
 1 R.van de Meer, Rotterdam
 3 W.W.Uyting, Hengelo

Klasse 66 Enkelingen, Lizard
 1 J.M.van Kuilenburg, Ochten
 2 A.P.Keijzers, Roosendaal
 3 A.P.Keijzers, Roosendaal

Sectie F: GEDOMESTICEERDE EXOTEN

Klasse 69 Stammen, Zebra vinken
 D.Blom, Alblasserdam
 1 A.Wijgerde, Kaatsheuvel

Klasse 70 Enkelingen, Zebra vinken
 1 A.Straub, Uithoorn
 2 R.S.H.Jansen, Zevenaar

Klasse 71 Stammen, Japanse Meeuwen
 P.Rook, Capelle aan de IJssel

2 D.Offerman, Aalsmeer
 3 J.Biermans, Holland

Klasse 72 Enkelingen, Japanse Meeuwen
 1 A.Kok, Westervoort
 2 D.Offerman, Aalsmeer
 3 Fr.Kreijveld, Best

Klasse 73 Stammen, Mutaties exoten zoals
 witte en isabel rijstvogel, witborst en
 zeegroene goudamadine, isabel
 spitsstaartamadine, etc.
 1 L.Nieuwenhuijzen, Oosterhout
 3 J.N.Vergouwen, Bosschenhoofd

Klasse 74 Enkelingen, Mutaties exoten zoals
 witte en isabel rijstvogel, witborst en
 zeegroene goudamadine, isabel
 spitsstaartamadine, etc.
 1 C.W.Boers, Oosterhout
 2 A.A.van Haasteren, Monster

EXOTEN NIET GEDOMESTICEERD

Klasse 75 Stammen, Zaadeters tot Rode
 Kardinaal
 1 L.Warnier, Eijsden
 2 J.F.ter Horst, Neede
 3 P.J.Geerts, Uithoorn

Klasse 76 Enkelingen, Zaadeters tot Rode
 Kardinaal
 1 W.F.van Wel, Boxtel
 2 R.Hoeftlaak, Enkhuizen
 3 L.van Dam, Klundert

Klasse 77 Enkelingen, Zaadeters vanaf Rode
 Kardinaal
 1 H.M.Schalkwijk, IJsselstein
 2 W.Boers, Oosterhout
 3 H.M.Schalkwijk, IJsselstein

Klasse 79 Enkelingen, Nectariden zoals
 honing- en suikervogels, sou-manga's etc.
 2 P.J.van Damme, Middelburg

Klasse 80 Enkelingen, Vruchten- en
 insecteneters tot Bulbuul, zoals nachtegalen,
 timalies, brilvogels, tangara's etc.
 2 A.de Leede, Amstelveen
 3 K.Voswijk, Amsterdam

Klasse 81 Enkelingen, Vruchten- en
 insecteneters tot Bulbuul, zoals nachtegalen,
 timalie, brilvogels en tangara's
 1 Fr.van der Poel, Tilburg

Klasse 82 Enkelingen, Krabbendijke
 3 H.E.de Leeuw, Krabbendijke

Klasse 82 Enkelingen, Vruchten- en
 insecteneters vanaf grootte van Bulbuul
 1 M.M.Hagenaars, Geldermalsen
 3 L.van Santen, Naaldwijk

Klasse 83 Enkelingen, Vruchten- en
 insecteneters vanaf grootte van Bulbuul
 2 N.J.van Veen, Schore
 3 L.van Santen, Naaldwijk

Sectie G: EUROPESE VOGELS

Klasse 84 Stammen, Zaadeters tot spreeuw
 1 J.Geilen, Sittard
 3 G.van Pijkeren, Nunspeet

Klasse 85 Enkelingen, Zaadeters tot
 spreeuw
 2 J.Geilen, Sittard
 3 D.van Tilburg, Steenberg

Klasse 88 Stammen, mutaties zoals lutino
 en isabel
 2 J.van den Elshout, Breda

Klasse 89 Enkelingen, mutaties zoals lutino
 en isabel
 1 W.van der Wel, Boxtel

Sectie H: BASTAARDEN

Klasse 90 Stammen, moeder kanarie
 1 P.Versteijlen, Sprundel
 2 H.M.van Dijk, Deurne
 3 W.H.van Duijn, Den Haag

Klasse 91 Enkelingen, moeder kanarie
 1 P.Bremen, Kerkrade
 2 M.C.Hurkmans, Sprang Capelle
 3 W.Muijers, Maasbree

Klasse 93 Enkelingen, vader kanarie
 2 P.L.van Susteren, Ravenstein
 3 P.L.van Susteren, Ravenstein

Klasse 94 Stammen 4, tropisch x tropisch
 1 J.van der Heijden, Breda

Klasse 95 Enkelingen, tropisch x tropisch
 3 T.Veen, Sappemeer

Klasse 97 Enkelingen, Europese x Europese
 1 H.van de Oever, Eindhoven

Klasse 99 Enkelingen, Tropisch x Europese
 1 P.Morel, Breskens
 2 P.Morel, Breskens

Sectie I: GRASPARKIETEN

Klasse 100 Stammen 4, met spots
 3 J.Baljeu, Honselersdijk

Klasse 101 Enkelingen, met spots
 1 P.J.Klören, Soest
 2 J.Baljeu, Honselersdijk
 3 A.M.Veldt, Veenendaal

Klasse 102 Stammen, zonder spots
 3 A.M.Veldt, Veenendaal

Klasse 103 Enkelingen, zonder spots
 1 P.J.Klören, Soest
 2 T.van den Berg, Ureterp
 3 T.van den Berg, Ureterp

Klasse 105 Enkelingen, opaline
 1 W.v.d.Kruisweg, Haltemerbroek
 2 Th.van Langerak, Made
 3 C.A.Kuijvenhoven, Naaldwijk

Klasse 106 Stammen, cinnamon
 2 E.Scholts, Rotterdam
 3 P.van Sprundel, Fijnaart

Klasse 107 Enkelingen, cinnamon
 1 P.J.Klören, Soest
 2 E.Scholts, Rotterdam
 3 H.W.Laan, Renswoude

Sectie J: AGAPORNIDEN

Klasse 108 Stammen
 1 L.van Biadel, Druen
 2 G.J.Loos, Halsteren
 3 C.J.Raaijmakers, Amstelveen

Klasse 109 Enkelingen
 1 P.C.Kruijff, Halsteren
 2 D.Noorden, Hijpolytushoef
 3 F.A.Tjarks, Arnhem

Klasse 110 Stammen, mutaties
 3 J.Oomen, Breda

Klasse 111 Enkelingen, mutaties
 1 P.Grandia, Hurwenen
 2 Mevr. Spenkink, Soesterberg
 3 A.Zohar, Hoensbroek

Sectie K: AUSTRALISCHE EN NIEUW
 ZEELANDSE PARKIETEN

Klasse 113 Enkelingen, Valkparkieten
 inclusief mutaties
 1 Th.van den Heuvel, Heeswijk Dinther
 2 H.van den Pol, Bosschenhoofd
 3 W.J.Allebeek, Waalwijk

Klasse 114 Stammen, overige soorten tot
 Stanly Rosella
 2 M.A.van Reijen, Halsteren
 3 C.van Meer, Oud Gastel

Klasse 115 Enkelingen, overige soorten tot
 Stanly Rosella
 1 A.Jacobs, Heeswijk Dinther
 2 M.A.Zagers, St.Willebrord
 3 M.A.Zagers, St.Willebrord

Klasse 116 Stammen, vanaf Stanly Rosella
 1 J.Broos, Breda

Klasse 117 Enkelingen, vanaf Stanley
 Rosella
 1 K.H.Botzel, Gorssel
 2 T.de Graaf, Luttelgeest
 3 J.van der Lei, Schoonebeek

Sectie L: PARKIETEN niet zijnde die genoemd
 onder sectie K

Klasse 118 Stammen
 1 T.de Graaf, Luttelgeest
 2 J.F.de Schipper, Clinge
 3 F.van der Steen, Oosterhout

Klasse 119 Enkelingen
 1 J.J.Postema, Gieterveen
 2 E.Meijer, Hengelo
 3 M.van der Sanden, Erp

Sectie M: GROTE PARKIETEN

Klasse 120 Enkelingen, papegaaien, ara's,
 lori's etc.
 1 J.Jonker, Nieuw Lekkerland
 2 Th.van den Heuvel, Heeswijk Dinther
 3 Mevrouw Paifings, Oud Gastel

Sectie N: TROPISCHE DUIVEN

Klasse 122 Enkelingen
 1 E.A.Kint, Axel
 2 K.Voskes, Nijverdal
 3 Th.Cox, Waalre

Sectie O: KWARTELS

Klasse 123 Stammen
 1 W.Boers, Oosterhout
 2 J.Boeijkens, Ossendrecht
 3 W.Valentijn, St.Willebrord

Klasse 124 Enkelingen
 1 O.de Gans, Hei en Boeicop,
 2 D.A.Nokkert, Twello,

Onze
 hartelijke
 felicitaties

de loodwang, mutatie of combinatie?

door C.L. van der Hoven

Tijdens Vogel '78 te Breda werd er heel wat gediscussieerd bij en over de door mij ingezonden zebra-vink, de zogenaamde loodwang. Het was de eerste keer dat deze nieuwe kleurslag in Nederland werd getoond en praktisch niemand had ooit deze gezien of er zelfs maar van gehoord. Voornamelijk ging het over de vraag of deze een mutatie of een combinatie was, doch ook kwam naar voren hoe de vererving van deze nieuwe kleurslag was. Ik kon op al die vragen toen geen afdoend antwoord geven en daarom dit artikel met meer inlichtingen. Velen zullen zich wellicht afvragen wat het verschil is tussen mutatie en combinatie, wat ik eerst kort zal beantwoorden, gevolgd door enkele voorbeelden. Een mutatie kan niet doelbewust gekweekt worden, maar is het produkt van een toevaligheid en kan worden doorgegeven aan de nakomelingen. Een combinatie daarentegen ontstaat door het samenbrengen van twee of meerdere reeds bestaande mutaties of kleurslagen, welke bij een niet doelbewuste kweek teloor gaan. Eenvoudig gezegd: Een mutatie berust op kwekersgeluk en een combinatie op de kennis en inzicht van de kweker.

Bij de zebra-vinken kennen we verschillende mutaties, zoals onder anderen de bruine, de witte en de dominantzilver om er maar enkele te noemen. Combinaties zijn bijvoorbeeld de dominantcreme, gekweekt uit dominantzilver x normaal bruin en de roodflank met als combinatie grijsvleugel x zwartmasker.

Dit artikel is niet bestemd om u uit te leggen hoe dit mogelijk is, want in een goede handleiding wordt dit uitvoerig voor u uit de veren gedaan.

Om zelf uw gevolgtrekkingen te kunnen maken over de loodwang zal ik nog een stuke vererving moeten geven, iets wat voor veel kwekers een schrikbeeld is. Ik weet dat het droge kost is, doch de kennis van de algemene beginselen alsmede de vererving van de eigen kleurslag(en) die men kweekt is een noodzaak, wil men het grootste ge-

noegen beleven aan onze mooie sport. Wanneer men dan iets bijzonders heeft in de kweek zal men zelden aan een ander moeten vragen hoe dit nu mogelijk is.

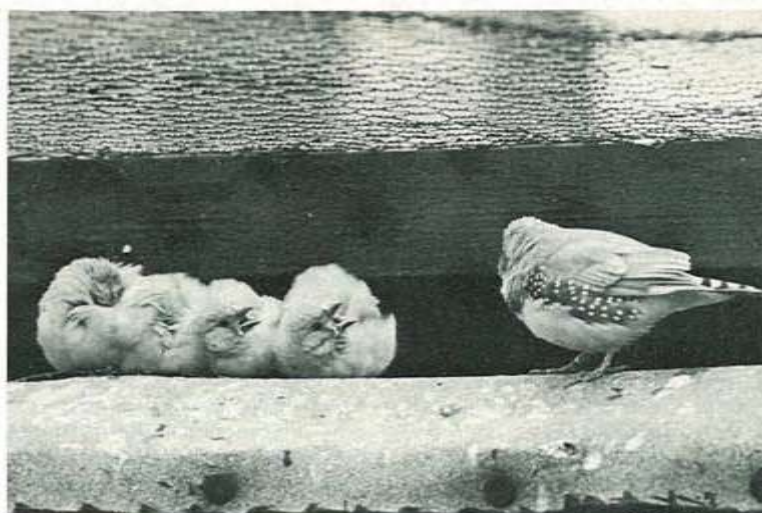
We weten allemaal dat de grijze zebra-vink de stamouder is van alle tot nu bekende kleurslagen. Men noemt dit de wildvorm omdat in het stamland Australië enkel deze kleur in het wild voorkomt. Wel heeft men ook enkele andere kleuren gezien, maar het vermoeden is gewettigd, dat deze uit een volière zijn ontstaan. Mutaties komen in het wild ook voor, doch deze kunnen zich zelden handhaven en de overlevings- en voortplantingsmogelijkheden zijn in de vrije natuur praktisch nihil. De soortgenoten moeten ze niet en bij hun natuurlijke vijanden vallen ze direct op door veelal het ontbreken van de natuurlijke schutkleur, hun camouflage. Vergelijk dit maar met de witte muis bij ons. Geheel anders gaat het bij ons toe in de broedkooien, want daar wordt elke afwijkende kleur vertoeteld en beschermd. Is de kleur eenmaal vastgelegd dan komt een ander probleem aan de orde, namelijk hoe is de vererving. Het vaste punt waar we van uitgaan is daarbij de wildvorm, in ons geval dus de grijze zebra-vink. We weten dat er drie mogelijkheden zijn, namelijk de dominante (overheersende), de recessieve (terugtrekkende) en de intermediaire (tussenliggende) vorm. Over deze laatste zal ik het niet hebben, want gezien de tot nu toe bereikte resultaten met de loodwang is deze vermoedelijk niet in het geding. Wat de dominante vorm betreft kennen we, zoals uit de naam al blijkt, de dominantzilver en de dito creme. Dit wil zeggen dat, als u een zuiver verervende grijze zebra-vink paart met een dominante kleurslag u direct al dominante vogels uit deze paring kunt verwachten. Dat u deze niet hebt in de eerste ronde moet u niet verbazen, want bij percentages die worden genoemd gaat het meestal over honderd jongen. Het interessante van deze paring is in dit geval dat het geslacht niet terzake doet, want zowel de dominantman als de pop geven dezelfde resultaten. U kunt dan ook dominant

mannen en poppen bij de jongen verwachten. Geheel anders ligt het met de resultaten bij de recessieve vorm. Weer die zuivere zebra-vink genomen en gepaard met een recessieve kleurslag. Het resultaat zal zijn dat u allemaal grijze jongen daaruit krijgt, doch zowel de mannen als de poppen zijn split voor die recessieve kleur. Paart u een man en een pop die allebei split (verborgen) zijn voor een bepaalde kleur dan kunt u die daaruit weer verwachten bij de jongen.

Dikwijls vergissen velen zich als het gaat om de geslachtsgebonden vererving, wat het geval is met de grijze, de bruine, de bleekkrug en de zwartmasker zebra-vink waarover ik reeds schreef in het artikel over de passe-partoutman in 1977 en 1978 in Onze Vogels. Hun vererving ligt vast op het geslachtschromosoom, doch het is niet mogelijk dat een pop split is voor een andere geslachtsgebonden kleur dan zijzelf laat zien. Wel is het mogelijk dat zij split is voor een of meerdere recessieve kleurslagen. In feite vererven de drie laatstgenoemde kleurslagen, namelijk bruin, bleekkrug en zwartmasker recessief ten opzichte van de wildvorm en de anderen ook in de volgorde waarin zij staan. Volledigheid daarover is niet mijn bedoeling want dan zou ik formules moeten gebruiken. Het gaat er mij enkel om dat u voor uzelf uitmaakt in het vervolg van dit artikel wat de loodwang nu eigenlijk voor zebra-vink is, mutatie of combinatie, dominant of recessief. Wat de naam betreft geloof ik niet dat die nog te veranderen is, al geeft die maar een aspect weer van de kleur bij een bepaalde paring. Bij het later vaststellen van de standaard moeten we zien te voorkomen, dat we hetzelfde geval krijgen als bij de zwartmasker, waarbij nog steeds strijd is over de grijs- en bruinmasker, wat vooral in België het geval is. Het verschil tussen beiden zal ik niet geven, doch wel die van de loodwang. Hoe de loodwang er op de TT uit moet zien is niet mijn taak, daar hebben we onze Technische Commissie en de keurmeesters voor. Zelf zal ik een kleine omschrijving geven zoals ze in mijn volière vliegen en wat ik ook bij een ander zag, zonder de zwartborstfaktor in aanmerking te nemen. Wat betreft de 'echte' loodwangman stelt u zich een zwartmaskerman voor met verdunde grijskleurige wangvlek en

borsttekening, een oranjekeurig buik van de borststreep tot de staart, stuit en bovenste staartveren. De staartblokken wisselen van normaal tot gegolfd. Enkelen heb ik er bij die ook op het rugdek behoorlijk wat oranje laten zien. Bij sommigen is de oogstreep normaal en bij anderen bijna niet te zien, wat mogelijk komt door de zwartborstfactor. Ook de flanktekening is aanwezig. Het bijzondere van de pop is dat ze naast het oranje van de man ook de wangvlek heeft. Deze vogels zijn gekweekt over grijs en wanneer dit over bruin is gebeurd verandert de wangvlek in diep roodbruin. Ik kan heel goed het rood, oranje en groen van de verkeerslichten onderscheiden, maar de fijne nuanceverschillen omschrijven waag ik mij niet aan.

Voor mij is het nog geen vogel om in de standaard te worden opgenomen, gezien de weinigen die er tot nu toe van zijn. Het zal nog heel wat selectie vergen voor we een vast patroon hebben vastgelegd in de grijze en bruine serie, welke voor mij ieder een standaard verdienen, gezien de verschillen in kleur. Misschien ben ik wat te optimistisch, maar aan de hand van de kweekresultaten dit jaar verwacht ik daaruit de witkop te kunnen kweken of zou het enkel de bontfactor zijn van de eerste loodwangman die ik had? Verschillende mannen hebben een flanktekening, waar in het midden een stukje ontbreekt en bij hen en poppen is dit ook uit de wangvlek. U merkt wel dat ik voorlopig nog genoeg te doen heb met de loodwang, want ook de zwartborstfactor moet er nog verder worden ingekweekt. Mijn eerste kennismaking met deze nieuwe kleurslag was in 1976, toen ik die zag op de tentoonstelling van de Belgische Zebra-vinkenclub in Gent. Van de inzender hoorde ik, dat drie jaar geleden (1973) de eerste loodwang bij hem was geboren uit grijze ouders. Het bijzondere was dat het jong blind was. Verdere kweek met dit koppel gaf nog meer jongen die blind waren en volgens hem hadden enkel poppen daar last van. Dit komt overeen met mijn ervaring, want ik heb er uit een bepaald koppel ook drie gehad, twee gingen dood na vier weken en de laatste leeft nog na tien weken. Wellicht zult u zich afvragen hoe wij wisten dat het poppen waren, maar dat is zeer eenvoudig. Nog voor de jongen op een leeftijd van ongeveer

drie weken het nest verlaten hebben de poppen al wangvlekken, terwijl de mannen na ongeveer zes weken beginnen te kleuren. Tijdens die TT hoorde ik nog van hem dat hij loodwang x zwatmasker en omgekeerd kweekte, doch tot mijn spijt kon hij mij geen inlichtingen over de vererving en dergelijke geven. Evenals de passe-partoutman interesseerde deze kleurslag mij in hoge mate, doch hoe komen ze in je bezit als er maar enkele van zijn die je bovendien niet kunt kopen. Voorjaar 1977 had ik het geluk dat een Belgische vriend mij een loodwangman leende van de twee die hij had gekocht. Beide vogels waren niet geringd en van onbekende herkomst, zodat we als het ware moesten starten vanaf een blinde muur. De afspraak werd gemaakt dat hij een grijze en ik met een bruine, 1 factorige zwartborstpop zou kweken. In 1977 had ik weinig geluk met de kweek van loodwangen, want de enigste hebt u kunnen zien in Breda.

De negen overige jongen waren een ratjetoe van alle mogelijke en onmogelijke kleuren. Er waren een 'slechte' grijs- en bruinvleugelmannen en verder grijze, witte, grijs-bonte en witte poppen met aanslag, de zogenaamde getijgerde. Een van die witte poppen paarde in de volière met een bleekkrugman. Uit die verbintenis kwamen onder andere twee loodwangen, die allebei blind waren en na het na respectievelijk drie en vier weken lieten afweten, volgens mij door het niet voeren van de ouders. Het typische van die jongen is, dat de ogen niet symmetrisch in de kop staan, maar tame-

lijk dicht bij de snavel. Het is net of de ogen zich niet kunnen ontwikkelen en de oogleden verschrompelen als het ware. Mijn vraag is nu: 'Komt die blindheid mogelijk als gevolg van een mutatie, gelijk in het begin bij de zwartborst de leverziekte? Is het mogelijk een kenmerk daarvan, want naar algemeen beveerd wordt heeft iedere mutatie een zwak punt, hetzij vermindering van formaat hetzij iets anders. Soms tevens een vermeerdering of verandering van iets anders, zoals de oranje buik en de wangvlek van de pop. Wie kan mij daarop antwoorden!' Mijn Belgische vriend had in dat jaar net zoveel geluk als ik, want ook bij hem was het een scala van kleuren. Toch werden we wel iets wijzer over de vererving in zoverre, dat via grijs de loodkleurige wangvlek kwam en via bruin de roodbruine. Beide zagen we toen ook, dat de poppen reeds in het nest de wangvlek hadden. Een klein stukje waren we wijzer geworden. Door ruiling met hem kon ik november 1977 starten met drie koppels, de slechtste grijsvleugelmannen van mij en twee bonte loodwangmannen van hem, die aan hun buik dit lieten zien. Het eerste nest gaf vijf jongen uit bonte man x grijze pop uit loodwangman, waarvan een grijze pop, een bruine zadelpop en drie loodwangpoppen. Verdere kweek gaf ook nog twee loodwangmannen uit dit koppel. De verder kweek met de loodwangmannen ging voor spoedig, doch er was veel variatie in de kleuren van de jongen. De grijze jongen die er uitkwamen vallen op door hun bijna zwarte rugdek en afwijkende staarttekening, waar-

van naast de vorm in de blokken bovendien bruin voorkomt. Ook wit en getijgerd is er bij en voor mij is het de moeite waard om door broeden te weten te komen of wit soms de factor loodwang bedekt door deze b.v. te paren met een grijze. Begin november 1978 hoop ik verder te gaan met de eerste experimenten van het nieuwe seizoen, al heeft het oude mij heel wat inzicht gegeven over de vererving van de loodwang. Enkele voorbeelden zal ik geven waaruit uzelf uw conclusies kunt

trekken over dominant en recessief. Ik paarde in juni een grijze man EK, van 1976 met een loodwangpop. Van de drie eieren kreeg ik twee jongen, namelijk een loodwangman en pop. De resultaten met een bleekrug- en een maskerman waren dien overeenkomstig. Tenslotte leverde de paring van een koppel jonge loodwangen mij drie loodwangen op, waarvan er geen enkele blind was. Een leuk kweekseizoen met de loodwang was ten einde toen ik begin september met vakantie ging. Ik

hoop dat ik met dit artikel de lezers en vooral de zebrevinkliefhebbers een dienst heb bewezen door te schrijven over een nieuwe kleurslag.

Wel vraag ik begrip voor mijn mening dat een mooie nieuwe kleurslag wat hoger gewaardeerd mag worden op een tentoonstelling dan de ten hoogste 88 punten, die hij nu kan halen. Het zou een stimulans zijn voor meer experimenten en een verrijking van onze tentoonstellingen.

Aanbieding voor de lezers van dit blad

Encyclopedie v.d. Vogelliefh., 4 banden, f 360,—, of 12 x f 30,—

Vogelparadijs in kleuren, 10 banden, f 252,—, of 12 x f 21,—

Het Grote Kanarieboek, met 80 kleurenfotopag., f 69,—, of 6 x f 11,50

Het Grote Kleurparkietenboek, met vele kleurpln., f 63,—, of 6 x f 10,50 (over grasparkieten)

Austr. Papegaaien en Parkieten, met kleurpln., f 57,—, of 6 x f 9,50

Kwartels en Fazanten, met vele kleurpln., f 63,—, of 6 x f 10,50

Vraagt gratis catalogus en kleurenprospectussen!

Intern. Hobby-Boekhandel
Gorssel, 7213 ZG P.B. 20

GEZA SEPT

Voorkomt en geneest virusziekten en infecties.

Een goedkoop en afdoend middel dat eenvoudig toegepast kan worden: enige druppels aan het drinkwater toevoegen is voldoende.

Populierstraat 121 - 123
Tel. 070 - 60 23 84

W. ROUPPE
VAN DER VOORT

G.J. van Gelder b.v. Zaandam Holland

VOGELZADEN

130 jaar ervaring in vogelzaden

tel.: 075-166951

Uitsluitend verkrijgbaar in de dierenpeciaalzaak

vogelkinderen en hun ouders

MEERKOET

Op plaatsen waar water met plantenbegroeiing aanwezig is kan men doorgaans meerkoeten aantreffen. Daar bouwen zij hun nesten op het water, op rietstoppels of geknakte stengels, waaraan zij tevens de toekomstige kinderkamer bevestigen. Dit laat soms echter wel eens te wensen over, want men heeft wel nesten zien drijven, terwijl de oude vogel rustig bleef zitten broeden. Zelfs op het vasteland kan men de nesten aantreffen, bijvoorbeeld in een zegge- of rietpol. Niet zelden bevindt het zich meer dan een kwart meter boven de waterspiegel en in dergelijke gevallen vindt men vaak een van stukjes rietstengel vervaardigd paadje, dat naar het water leidt. Daar hebben vooral de jongen profijt van, want als het 's nachts koud is kruipen ze wat graag weer even in hun biezen mandje om zich door mamma te laten koesteren. Zonder een dergelijk paadje zou het kroost onmogelijk zo'n hoogte kunnen 'nemen'. In 1929 meldde men uit België dat een nest was gevonden in een weiland, circa zes meter van een sloot verwijderd. In 1955 werd aan de rand van een kunstmatig eilandje in het Veluwemeer een legsel aangetroffen in ingezaaide rogge, ongeveer zeven meter van de oever en ongeveer driekwart meter boven het normale waterpeil. Over baas boven baas gesproken...

Sommige meerkoeten hebben graag 'een dak boven hun hoofd' en vlechten over het nest een kap van omgebogen en geknakte toppen van stengels die er omheen groeien. Het nest zelf wordt gemaakt van allerlei waterplanten en van binnen bekleed met rietlinten. Een voltallig legsel bestaat in de meeste gevallen uit zes tot negen eieren maar ook wel meer. Hoewel legsels van meer dan een dozijn toegeschreven moeten worden aan twee vrouwjes, is toch bewezen dat sommige dames in staat zijn dertien tot vijftien eieren te produceren. Dit zijn evenwel grote uitzonderingen. De kleur van de eischaal is schommelt tussen grijswit en bleek gelig-bruin, met licht violette ondervlekjes en het ei is verder bezaaid met talloze kleine zwartbruine vlekjes en stipjes. Beide ouders broeden, het wijf-

je echter het meest. Dit duurt drie tot drieëneenhalve week. Nadat de jongen geboren zijn blijven ze een dag of twee, drie in het nest, maar gaan dan te water. Als ze een maand oud zijn kunnen ze al heel aardig duiken en zelf eterij opscharrelen.

Op de foto ziet u een nog vrij jong individu bij een oude vogel, terwijl de jongen op het andere plaatje al wat ouder zijn. Geheel zelfstandig zijn zijn ze pas na een week of acht. Soms wordt een tweede broedsel grootgebracht en als daarvan de kindertjes het nest verlaten, hebben pa en ma een goede steun aan hun oudere zoons en dochters, die ijverig meehelpen het jongste grut van voedsel te voorzien.

DE KNEU

De kneu of kneuter, is een aantrekkelijke volièrevogel. Hij is niet erg groot (ca. 13 cm) en hij draagt een bescheiden maar toch wel smaakvol pakje, dat in de broedtijd bij het mannetje wordt opgesierd met fraai karmijnrood op op kruin en borst. De rug van het mannetje is kastanjebruin, de vleugels zijn donkerder bruin, de kop is grijsachtig, de borst roodachtig grijs, buik is isabelkleurig met bruinzwarte streepjes, staart bruin en gevorkt met witte randen aan de veren. In de broedtijd vinden we bij het mannetje karmijnrood op kop en borst en een witachtige keel. Het popje is wat fletser, heeft meer strepen en mist het rood.

De kneu komt vrijwel in heel Europa voor en is ook in ons land een vrij algemeen voorkomende broedvogel. Onze kneutjes trekken hier in het najaar weg en ze worden dan vervangen door andere exemplaren, die uit noordelijke streken naar onze contreien afzakken en hier soms lang blijven rondscharrelen, als de winter niet al te streng is. De kneu houdt van gezelligheid, niet alleen in de winter — men kan ze soms in vrij grote aantallen bijeen aantreffen — maar ook in de zomer. Ze nestelen dan vaak in kleinere groepjes bijeen in lage struiken en hei, maar ook in heggen. Zelfs zingen doen ze vaak gezamenlijk en zo'n kwetterende troep is een feestelijk gehoor. De zang wordt door vele vogelliefhebbers gewaardeerd, het is een niet onmuzikaal gevarieerde van zachtere en luidere, heldere en nasale klanken. Alleen in de ruitijd zwijgt het manne-

tje, maar buiten die ruitijd laat hij zelfs midden in de winter zijn liedjes horen. In de volière neemt de kneu wel gedeelten uit het repertoire van andere vogels over.

In de volière voelt de vogel zich helemaal op zijn gemak. Hij is verdraagzaam tegenover andere vogels en men kan een kneu dan ook gerust bij kleine exoten houden.

Het voedsel van de kneu bestaat uit lijnzaad, raapzaad en witzaad, verder eten ze graag muur en weegbreezaden en voorts allerlei kiemende zaden en halfrijpe onkruidzaden. De jongen worden gevoerd met in de krop gekweekte zaden, hetgeen natuurlijk niet betekent, dat de kneu in en buiten de broedtijd levend voedsel versmaadt.

Wie met kneuters broeden wil, moet beschikken over tamme vogels. De ervaring heeft geleerd, dat schuwe kneutjes in de volière van het broeden niet veel terecht brengen. Men zet een koppel in een dichtbegroeide volière met wat dennen en sparren en eventueel rhododendronstruiken en men brengt in die struiken een paar nestkastjes aan. Vaak zal de robijn dan van zo'n nestkastje gebruik maken, maar minsten even vaak trekken de vogels zich van die nestkastjes niets aan, en bouwen ze ergens tussen het dichte groen van grashalmen en dunne worteltjes een nest, dat aan de binnenzijde met veertjes, wollen draden of dierenhaar wordt gevoerd.

Gaat alles goed, dan worden er in dat nestje vier tot zes eitjes gelegd, die door de pop worden uitgebroed. De broedtijd is dertien dagen, de pop broedt in de volière slechts eenmaal per seizoen. De jongen, die zoals gezegd vooral met geweekt zaad worden gevoerd, blijven ongeveer 2,5 week in het nest, alvorens uit te vliegen.

Dat er maar betrekkelijk weinig kweekresultaten van robijntjes worden gemeld, is vermoedelijk te wijten aan de schuwe aard van deze vogel. Vandaar de raad om een kneu eerst een tijdje in een kleinere kooi te houden, zodat hij tammer wordt en waardoor de bruikbaarheid voor de kweek toeneemt. Laat men de vogels in de broedtijd zoveel mogelijk met rust, dan blijkt gewoonlijk het kweken van robijntjes zeer geschikt, eveneens op de voorwaarde dat men geen al te schuwe vogel heeft. Omdat een kneu van gezelschap houdt kan men hem het beste twee kanarie

Meerkoet
Fulica atia

52/36 mm

Meindert de Jong
Fotografie uit gelijknamig boekje
Thieme en Cie.

poppen tot echtgenote geven. Bastaardkneuters zijn felle zangers, waaraan men veel plezier kan beleven. Ook met andere vogels dan kanaries kunnen bastaarden worden gekweekt. Zo zijn er kweekresultaten bekend van kneuters met goudvinkpoppen, kneuterman-

nen en putters, kneuter x frater en kneuter x Europ.kanarie. Bij al deze meldingen wordt gezegd, dat de kweek gechiedde in een ruime en dichtbegroeide volière; men houde daar dus bij eventuele pogingen rekening mee. □

Kneu
Carduelis cannabina

18/13 mm

de volière van de maand

Foto 1 en 2

Doordat de zoon van de heer M. Goedemans in Haarlem, van zijn oma twee Mozambiquesijsjes kreeg, is, al weer enkele jaren geleden, het houden en kweken van vogels een goede vrijetijdsbesteding voor de gehele familie geworden.

De eerste vogeltjes, de mozambiquesijsjes, kregen een plaatsje in een kooitje binnenshuis. Omdat de familie vond dat de vogels buiten horen, werd er al gauw een volière gebouwd. In de tuin achter de woning was daarvoor wel plaats. Het werd een bouwwerkje van 1 m breed en 2 m lang. Inmiddels had, met name de heer Goedemans zelf, de smaak goed te pakken, zoals het bij zovelen van ons is gegaan, de volière bleek al weer gauw te klein te zijn. Afbreken en opnieuw beginnen. Nu werd het een volière van 7 m lang, 1,50 m diep en 2 m hoog. Haaks daarop, tegen de achterzijde

van de tuin, werd aansluitend nog een tweede vogelverblijf gebouwd van 3 m breed, 2,50 diep en eveneens 2 m hoog. Dit laatste gedeelte is geheel met transparante p.v.c. golfplaatjes overdekt. In die ruimte werd ook een viertal broedkooien geplaatst. Het gehele bouwwerk is opgetrokken van hout.

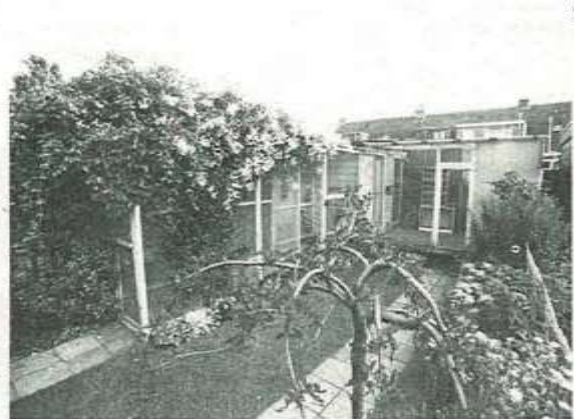
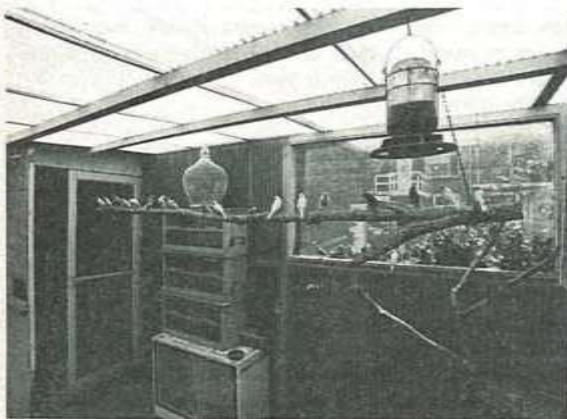
In de volière is geen beplanting aangebracht. Daar is ook weinig eer aan te behalen want er worden alleen maar kanaries gekweekt en die weten, zoals u niet onbekend zal zijn, met alle groen wel raad. De beplanting OM de volière is des te weelderiger en juist daardoor ontbreekt het dominerende karakter dat een dergelijk bouwwerk in een normale stadstuin zo gemakkelijk verkrijgt. Op de foto ziet u dat de langste zijde van de volière bijna geheel met bruidsluier is overgroeid. Een smalle border tussen

volière en gazon geeft wat diepte en vooral ook kleur aan het geheel.

De heer Goedemans besluit zijn brief met te vermelden dat het vogels houden en kweken een hobby is waarbij je niet meer van ophouden weet. Het begon met twee gekregen vogeltjes, nu zijn het er meer dan 50. Elk jaar wordt met spanning het broedseizoen ingegaan en zeer serieus getracht goede kweekresultaten te behalen.

Foto 3 en 4

G. van Hezik, Marktstraat 14 in Budel is al een even enthousiast vogelliefhebber. Hij is in het bezit van twee volières. De eerste is 8,50 m lang, 1,50 m breed en 1,50 m hoog, de andere is wat kleiner. In de grootste volière zijn vogels van diverse pluimage gehuisvest, zoals wat wildzang, kanaries en diverse tropische vogels. In de kleinere vo-

vogelimport en bloemisterij SIEM VAN 'T HART

Kralingseweg 443b, Rotterdam
(Grens Capelle a/d IJssel)
Telefoon 010-12 75 11

- **Regelmatig in voorraad:**
Vrucht- en insectetende vogels, zoals: Tangara's, Beo's, Quetzals, Toekans, Nachtegalen, Vliegenvangers, etc.
- **Vanaf heden ook verkrijgbaar:**
Alle soorten tropische vogels uit verscheidene delen van Afrika en Zuid-Amerika.

Verkoop aan particulieren en winkeliers.
Geen verzending van vogels en prijslijsten.

Bird specialist

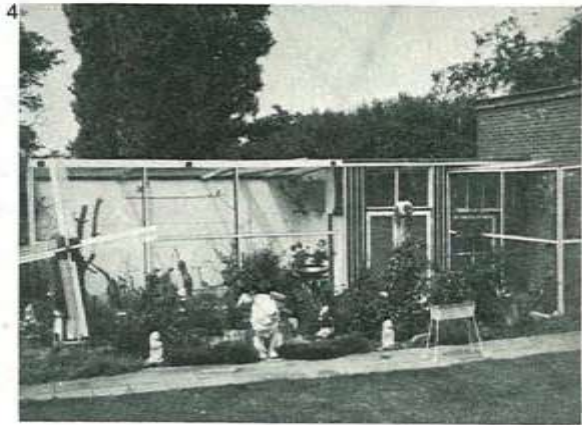
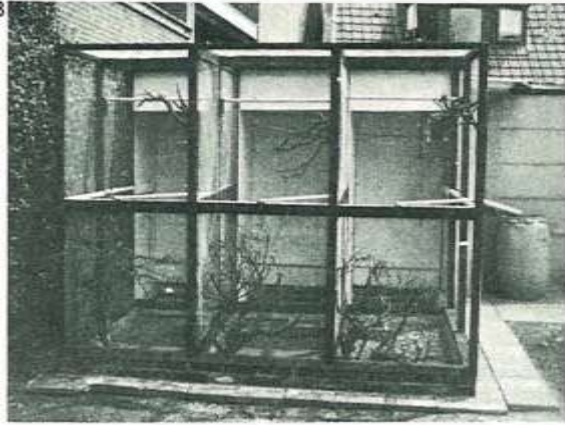
Geheel vrijblijvend kunnen wij u aanbieden:
Diverse soorten tropische vogels, kanaries, papegaaien en Zuidamerikaanse parkieten.

Wij vragen te koop:
Diverse soorten Australische parkieten en prachtvinken.

BLANKESTIJN'S PET FARM B.V. IMPORT & EXPORT

Dahliastraat 39 - 3905 ZL Veenendaal
Telefoon (08385) 123 67 / 145 30

lière worden uitsluitend kleurkanaries gekweekt. Sinds kort is van Hezik ook in het bezit van een volière waarin grote parkieten worden gehouden en... gekweekt. Deze laatste volière is ingedeeld in drie vakken van 5,50 m lang, 0,90 m breed en 2 m hoog. Hij houdt daarin pennant- en andere rosella's. In mei vorig jaar kocht hij zijn eerste paartje rosella's, maar helaas was op 10 augustus de pop dood. Gelukkig kon hij al spoedig nog een pop kopen en die werd op 20 augustus bij de nog jonge weduwnaar geplaatst. Het klikte al meteen en na enige dagen werden paringen waargenomen. Op 28 augustus was het eerste ei gelegd. Het werd uiteindelijk een legsel van 5 eieren waarvan er 4 zijn uitgekomen. De jongen groeiden voortreffelijk en het werden prachtvogels. Zo ziet u maar,

een nieuwe kooi, nieuwe vogels toch nog pech maar uiteindelijk nog een erg goed resultaat. Je kunt in onze hobby van alles meemaken. Wij wensen beide enthousiaste vogelliefhebbers nog erg veel succes.

Graag hadden we over beide volières u nog wat meer details willen vertellen, maar helaas ontbraken ons de gegevens. U, die ook graag nog eens aan deze rubriek wilt meedoen, verzoeken we om aan ons, naast een of meerdere goede zwart-wit foto's, zoveel mogelijk gegevens te sturen. Naast de afmetingen willen we allemaal erg graag weten waarvan precies het vogelverblijf is gebouwd en hoe. Misschien heeft u heel anders gewerkt dan weer een ander. Enfin, hoe vanzelfsprekend alles ook moge lijken, wij willen graag zo véél mogelijk

van u weten om het aan anderen te kunnen doorvertellen.

Stuurt u ook in?
 Redactie Onze Vogels,
 Postbus 74,
 4600 AB Bergen op Zoom.

't KRAAIENNEST

Steeds voorradig vele soorten zang- en tropische vogels.

Vele Papegaaien, Kakatoes Ara's, enz.

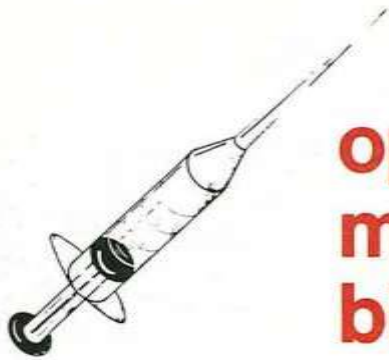
~~~~~  
 Wederverkopers speciale prijzen.  
 ~~~~~

Koninginneweg 15 - Vaassen Gld. - Tel. 05788-16 38

Elke zon- en feestdag van 10-14 uur vogelshow
 → aan de Deventerstraat 85, Tel. 1503, t.o. R.K. kerk

Unieke collectie
MEDAILLES/BEKERS
 Vraagt uw dealer
 of ons naar onze
EXCLUSIEVE
KATALOGUS
 35 jaar
HELLINGMAN BV
APELDOORN
 Molenstraat 187
 Telefoon 055-26 62 22
 afd. verkoop
 fabricage - vakgroothandel

operatieve mogelijkheden bij vogels

G.Th. Kaal, dierenarts te Amersfoort

DEEL 4 DIVERSEN

Uit de vorige afleveringen hebt u kunnen vernemen dat er mogelijkheden zijn vogels te narcotiseren en te opereren. We hebben een aantal mogelijkheden genoemd maar er zijn uiteraard veel meer aandoeeningen die eventueel voor een operatie in aanmerking kunnen komen. Enkele hiervan wil ik hier noemen.

Operatieve wondbehandeling:

Deze aandoening krijgt de dierenarts vaak aangeboden. We denken dan speciaal aan de postduivensport. Vooral na een vlucht krijgen we deze te zien. Perforerende kropverwondingen, waarbij de kropinhoud rechtstreeks naar buiten komt, zijn vrij eenvoudig te behandelen. Wanneer dit op tijd gebeurt treedt er een snelle genezing op. Ook bij andere vogels zoals parkieten die elkaar ernstige verwondingen kunnen toebrengen moeten we wel eens een operatieve wondbehandeling toepassen.

Leewieken:

Het amputeren van het laatste gedeelte van een vleugel, zodat de vogel niet meer in staat is op de vleugels te gaan, wordt veelal toegepast bij eend- en parkvogels. Bij eigenkweek vogels kan men dit het beste doen wanneer de vogel nog erg jong is. Bij volwassen vogels en vooral bij grote vogels (flamingo's, kraanvogels en pelikanen) moet het amputeren van een vleugel met grote accuratesse gebeuren anders kunnen er desastreuze bloedingen ontstaan. De beide laatste vleugel-

beenderen moeten separaat onderbonden worden. De bekende duim van de vleugel, die een beschermende functie bezit voor de gehele vleugel, moet bij amputatie beslist gespaard blijven. Het kortwieken, waarbij meerdere vleugelpennen (of alleen de baarden van die pennen) afgeknipt worden, wordt veel bij solitair gehouden papegaaien gedaan. Dit moet uiteraard steeds herhaald worden. Vleugelamputatie (= leewieken) moet bij deze vogels ten stelligste ontraden worden.

Snavelcorrectie:

Snavelverwondingen kunnen vooral bij de grote parkieten soms ernstige vormen aannemen. Bijna altijd als gevolg van het vechten. Soms wordt de gehele boven en/of onder snavel afgebeten. De prognose hangt af van de uitgebreidheid van de verwonding. Anatomische wanverhoudingen kunnen het gevolg zijn.

Correctie hangt af van de anatomische afwijking. Vooral bij papegaaien zien we nog wel eens sterk doorgroeien van de bovensnavel. Bij parkieten (en niet alleen bij grasparkieten) kunnen we een sterke hyperkeratose van de bovensnavel waarnemen als gevolg van de bekende parkietenschurft (= scaly face). Een doeltreffende behandeling gepaard gaande met een bovensnavelcorrectie kan een afdoend en functioneel herstel geven.

Het verwijderen van een ingezworen ring:

Zaadresten en andere voorwerpen kunnen achter de voetring vast

gaan zitten, waardoor het pootje ter plaatse afgesnoerd wordt met alle nare gevolgen van dien. We hebben geen andere keus dan snel te handelen: proberen de stuwring op te heffen. Vaak zijn we al te laat. De ring moet in vele gevallen verwijderd worden, waarbij een speciaal instrumentarium geëigend is. Wanneer de afsnoering te lang geduurd heeft zal de poot af gaan sterven (zwart worden). Het enige wat we nu nog kunnen doen is tot amputatie over gaan.

Oogextirpatie:

Een enkele keer is er een indicatie aanwezig voor het operatief verwijderen van een oog. Grote en ernstige verwondingen van de oogbol zijn altijd als zeer dubieus te beschouwen. Er komt altijd een infectie bij waardoor het oog als verloren beschouwd moet worden. Zo'n ontsteking kan zich langdurig voortzetten. De vogel eet te weinig, wordt mager en raakt uit conditie. Zo'n patiënt wordt ook veelal afgestoten door groepsgenoten en wordt bang en angstig. We hebben in de vogelkliniek de laatste tijd met deze operatie enige gunstige ervaringen opgedaan. Gevaar voor een operatieve shock is wel vrij groot, maar toch recupereren de vogels snel na zo'n ingreep.

Vogels die van nature veel en snel vliegen hebben in het begin na de operatie enige moeite met de landing op de zitstok, maar na korte tijd gaat dit feilloos.

Navelbreuk:

Een enkele maal zien we, speciaal

bij grasparkieten, een snavelbreuk. Wanneer de breukopening groot is kunnen er darmconvoluten in terecht komen. Door het gewicht van die darminhoud kan de breuk langzaam maar zeker groter worden, zodanig dat de vogel er zichtbaar last van kan ondervinden. De breuk kan soms zo groot worden dat de vogel niet eens meer op zijn eigen poten kan staan (zie dia). Operatief is een breuk erg gemakkelijk te verhelpen. Een enkele maal zien we een breuk van de buikspier ten gevolge van een verwonding. Wanneer de vogel daar hinder van zou ondervinden is een operatie te overwegen.

Ik ben er van overtuigd dat ik met deze verhandeling verre van volle-

dig ben geweest. We zouden nog veel meer mogelijkheden kunnen noemen, maar m.i. gaan we naar alle waarschijnlijkheid dan buiten het bestek van deze artikels wanneer we overal in extenso op in zouden gaan. □

Dia 16: Kanarie met een afgestorven onderpoot als gevolg van een ingesnoerde ring.

Dia 17: Emu met een geextirpeerd oog.

Dia 18: Grasparkiet met een exceptioneel grote snavelbreuk.

Dia 19: Pelikaan met een te sterk gekromde haak van de bovensnavel.

Dia 20: Dezelfde snavel van voren gezien, u ziet de sterke granuloomvorming in de ondersnavel.

Dia 21: Dezelfde vogel na de behandeling.

van groen tot albino
de klassieke kleuren

de witte kanarie (2)

door H.K. v.d. Wal

In het begin van de 20ste eeuw (1908) werd voor het eerst bij een zekere Miss Lee in Martinborough, Nieuw Zeeland, een kanarie gefokt die in z'n bevedering totaal geen geel meer liet zien. Tegelijkertijd verscheen eenzelfde kanarie in de hokken van een Mr. Kiel te Londen. Afgeleid van z'n verschijnen in Londen, ging men deze nieuwe kleurslag de 'Engelse witte' noemen. Maar ondanks het feit dat deze vogels al sinds 1908 werden gefokt, heeft het toch nog vrij lang geduurd voordat we in ons land werden geconfronteerd met deze kleur. In 1970 verscheen deze pas voor het eerst op de Bondskampioen maar heeft sindsdien een enorme vlucht genomen; al ontkomen we niet aan de indruk dat de belangstelling momenteel weer terug loopt. Dit is ook wel enigszins verklaarbaar. Immers, wit is wit, en deze witte kanaries voldeden in het nest bijna al aan de gestelde standardeisen. Hoge punten en prijzen bleven dan ook niet uit. Tegenwoordig worden deze vogels kritischer gekeurd daar het in de praktijk blijkt dat ze lang niet altijd helder wit zijn. Hierdoor worden ze tegenwoordig echt niet meer automatisch kampioen waardoor helaas de belangstelling terug loopt.

DE RECESSIEF-WITTE KANARIE
Tegenwoordig gebruiken we niet meer de benaming Engels-wit, maar spreken we over 'recessief-wit'; een benaming die min of meer op wetenschappelijke basis is gekozen, n.l. gebaseerd op de werking en het

gedrag van de eigenschap welke deze 'kleur' veroorzaakt. Hierop zal straks worden terug gekomen.

De recessief-witte kanarie kon met recht een nieuwe kleurslag worden genoemd daar men in het bezit was gekomen van een kanarie die in z'n bevedering totaal geen geel meer liet zien. Het blijkt dan ook dat deze factor een dusdanige werking heeft dat het reeds eerder besproken proces van omzetting van luteïne vanuit het opgenomen voedsel in geel carotinoïde volkomen wordt belet wat tot resultaat geeft dat we een volkomen heldere witte vogel overhouden.

Toen in 1930 de oranje rode kleur in de kanarie werd gefokt bleek ook dat bij de recessief-witte kanarie geen oranje rode kleur in de bevedering kon worden gevormd.

In de beginjaren van deze kleurslag ondervond men nogal wat moeilijkheden met deze vogels. Ze bleken erg zwak te zijn. Door het beletten van het normale omzettingsproces van luteïne in carotinoïde werd ook de productie van vitamine A vanuit de lever gestoord. Tegenwoordig is dit probleem niet meer zo aan de orde daar we over goede zachtvoerders kunnen beschikken waaraan ook, misschien zonder dat we dit zelf weten, een verantwoorde hoeveelheid vitamine A is toegevoegd. Naast de zuivere witte kleur bezit de recessief-witte kanarie nog een tweede kenmerk waarin hij zich onderscheidt van de dominant-witte. Veelal zien we bij de rec.-witte vogels een enigszins lifa-achtige huidskleur terwijl de pootjes en

snavel een blauwachtige tint vertonen. Dit is evenwel geen wetmatig gebeuren daar we tegenwoordig ook al rec.-witte kanaries tegenkomen die dit kenmerk niet meer vertonen.

Zoals de naam van deze kleurslag al aangeeft, hebben we bij deze vogels te doen met een factor die zich recessief gedraagt. In de praktijk komt dat dan ook hier op neer dat een vogel deze factor dubbel moet bezitten, wil dit in het uiterlijk tot uiting komen. De vogel moet dus van beide ouders deze aanleg ontvangen. Dit kan door het fokken met rec.-wit maal rec.-wit of geel split rec.-wit maal rec.-wit maar ook door geel split rec.-wit maal geel split rec.-wit (zie ook art. theoretische kennis van de kleurkanariekweek... april 1978 blz. 155).

Naast het recessieve gedrag van de in het geding zijnde factor, speelt ook de onafhankelijk vererving een rol bij het fokken van deze vogels. Het maakt n.l. niet uit wie van beide ouders split of vol rec.-wit is; de uitkomsten blijven gelijk.

Nadat de rec.-witte kanarie sinds 1970 in opkomst kwam als vetstof vogel, waren er al gauw een aantal fokkers die met deze vogels gingen experimenteren. Zij zagen de mogelijkheden om deze factor in de gepigmenteerde kanaries te fokken. Immers, alleen op deze manier kon men gepigmenteerde kanaries krijgen die, met een witte bijkleur, totaal geen gele aanslag in de vleugelpennen meer bezaten; als zodanig dus ook beter aan de standaard beantwoordende als die welke de dom.-wit factor als bijkleur bezitten.

De eerste paar jaar kwam men wel in het bezit van kakelbonte vogels en daar deze voor tentoonstellingen totaal ongeschikt zijn, hebben velen deze experimenten gestaakt. De weinigen die door gegaan zijn bezitten nu inderdaad gepigmenteerde kanaries met de rec.-wit factor.

Voorheen noemden we deze 'de recessieve zilver tinten' en zij kwamen ook op het vraagprogramma voor als afzonderlijk klasse.

Nu wordt er terecht geen onderscheid meer gemaakt tussen dom.-wit of rec.-wit als bijkleur. Het is daarom dan ook jammer dat niet meer liefhebbers deze weg hebben ingeslagen.

□

onze ervaringen met afrikaanse soorten

blauwkop blauwfazantje

Blauwkop blauwfazantjes komen voor in Oost Afrika waar ze zich voornamelijk ophuden in uitgestrekte grassteppen. Vóór 1940 werden ze slechts zeer zelden ingevoerd, later in grotere aantallen zij het overigens toch onregelmatig. De gewenning of acclimatisatie vereist onze volle aandacht; de vogels zijn, vooral kort na de invoer, erg gevoelig voor koude. Mede hierdoor komt bij de popjes ook nog wel eens legnood voor. Na een goede gewenning kunnen we ze best huisvesten in een goed beplante buiten volière mits die volière goed beschutte plaatsjes biedt. Tijdens erg koude perioden, in de winter, is huisvesting in een nacht- of binnenverblijf met enige bijverwarming noodzakelijk.

Deze soort is rustiger van aard dan de 'gewone' blauwfazantjes. Het geslacht is goed te onderkennen. De popjes hebben aanmerkelijk kleinere blauwe veerpartijen, op het

popje ontbreekt het zelfs en is de kleur bruin, terwijl het blauw lichter van tint is.

Beide sexen zingen, maar het liedje van de man is veel melodieuzer en bestaat uit twee strofen. Hij brengt in de regel zijn repertoire met opgeheven kopje. Eerst wanneer hij met de balts bezig is, maakt hij met zijn gehele lichaam knikkende bewegingen en in de omhoog gerichte snavel bevindt zich dan een grashalm. Hierna volgt, tenminste als het popje hem welgevallig is, de feitelijke paring die, voor astrilden, vrij lang, ongeveer 15 seconden, kan duren. Met snel slaande vleugels voert hij die uit.

Het nest wordt met beider inspanning gebouwd. Van grashalmen, dierharen, kokos- en andere zachte plantevezels ontstaat een komvormig nest waarin de pop elke dag een eitje legt. Wanneer het legsel compleet is, zijn er 4 tot 6 witte eitjes te tellen welke gedurende 12 dagen afwisselend door man en

pop worden bebroed. De voormiddag meestal door het popje, in de namiddag door het mannetje. De nachten brengt het popje alleen in het nest door en het mannetje slaapt dan op een takje in de onmiddellijke nabijheid van het nest elders in de dichte struik.

De huidjes van de jongen zijn bij het uitkomen rijkelijk bedekt met blauw- en bruinkleurige donsveertjes. Zodra ze zijn geboren, gaan de ouders intensief op zoek naar levend voedsel. Het komt in de volières nogal eens voor, overigens ook bij andere astrilden, dat de jongen op een leeftijd van 3 á 5 dagen uit het nest worden geworpen. Dit is hoogstwaarschijnlijk te wijten aan een gebrek van voldoende levend voedsel. Meelwormen, bladluis, mierenieren, watervlooien, mugge-larven, fruitvliegjes en alle andere mogelijke kleine insecten, zijn onontbeerlijk. Komen ze niets te kort aan voedsel, dan vliegen de jongen op een leeftijd van 17 tot 18 dagen uit. Hun staart is dan nog wat kort en uiterlijk gelijken ze het meest op het popje, alhoewel dan toch al de geslachten goed zijn te onderscheiden.

Onder luid geschrei bedelen ze, zodra ze hun ouders zien, onophoudelijk om voedsel; een koddig gezicht.

Man

Pop

De ouders voeren ze nog gedurende ongeveer 14 dagen en dan kunnen ze als zelfstandig worden beschouwd. De volgende stap is dan de verwisseling van de veertjes, de jeugdrijs. Deze stap naar volwassenheid uit zich ook in de verkleuring van de snavel en van de pootjes. Het is raadzaam om constant levend voedsel aan ze te verstrekken, dus, zij het overigens in mindere mate, ook buiten de broedtijd. Daarnaast dienen we er voor te zorgen voor een goed mengsel zaden voor kleine tropen, aangevuld met rijpe en halfrijpe onkruid- en graszaden,

gekiemde zaden en een zacht (ei)voer.

Blauwkop blauwfazantjes komen in twee rassen voor, te weten:

Uraeginthus cyanocephalus en **U.c.muelleri**.

De laatste komt voor in Zuid Somali en Noord Kenia. Ze zijn tevens met kleinere blauwe veerpartijen getooid, hebben dus meer bruin, en zijn ook wat kleiner van formaat.

De nominaatvorm, 14 cm groot, leeft in Midden en Zuidelijk Kenia en Noord Tanzania.

Vogels houden schept verplichtingen, u weet dat maar al te goed. We

zijn echter ook verplicht om met soorten die op dit moment nog redelijk worden ingevoerd te kweken. Vanzelfsprekend vraagt dat inspanning en extra zorg van ons, maar daar is het nu juist een vrijetijdsbesteding voor. Doe er alles aan om kweekresultaten te behalen en, wat dan ook belangrijk is, ringt uw jonge vogels. Succes er mee. □

De meeste lezers onder ons kennen dit vogeltje uit Afrika wel, het mannetje blauw met de rode wangvlek en het popje met de mattere kleuren en zonder wangvlek. Ook ik bezit een paartje van deze fraaie vogeltjes en het kweken gaat succesvol. De blauwfazantjes zitten bij mij in de buitenvolière en overwinteren daarin ook, echter wel met verwarmd nachthok waarbij ze de mogelijkheid hebben om buiten te komen.

Het stelletje van mij is een importpaartje welke ik vroeg in het voorjaar heb aangeschaft. Het eerste jaar moeten we maar als acclimatieperiode beschouwen want aan nestbouw werd niet gedaan. Het tweede jaar werd een nestje van vier probleemloos grootgebracht. Het tweede nestje viel door de harde wind uit de bruidssluier en was verloren. Het derde jaar gaf drie rondes met 10 eitjes en totaal 8 jongen. Hoe gaat dit nu bij mij in zijn werk. Zoals vermeld wordt er in de buitenvolière met verwarmd nachthok overwinterd. De volière is een gezelschapsvolière met meerdere soorten Afrikaanse astrilden en Australische prachtvinken. In het voorjaar, niet te vroeg vanwege de nog koude nachten, worden nestkorfjes en kastjes opgehangen. Al heel gauw had het stel een pitrietkorfje met opening aan de bovenzijde uitgekozen en het mannetje begon driftig te slepen met strotjes en hooi.

Nestmateriaal deponeer ik altijd in een kist van 1 x 1 m, diepte 15 cm; voorzijde voorzien van grofmazig gaas. Deze staat rechtop. Aan hooi kom ik gemakkelijk omdat enige familieleden in de agrarische sector werkzaam zijn. Pa blauwfazant sleept maar aan en ma werkt het af.

gewone blauwfazantjes kweken

Enkele dagen daarna ligt het eerste ei erin. Volgens mij geschiedt de paring in het nest.

Elke dag komt er één ei bij totdat het legsel voltallig is. Beide broeden dan ongeveer 12 dagen. Alle eitjes komen gelijk uit.

Kontrolleren doe ik als volgt: Korfje van de wand (hangt op ongeveer 1,75 m hoogte) op zijn kop en de jongen rollen zo in je hand daarna voorzichtig inschuiven, korfje terugdraaien en weer ophangen. De jongen zijn de eerste dagen erg klein en groeien vrij langzaam. Met warm weer gaat het vlugger.

Op een bepaald moment, afhankelijk van het weer, en dus de groeisnelheid, komt het moment van ringen; meestal tussen de 5e en 8e dag. Ook ringen vormt geen enkel probleem, wel doe ik dat 's-avonds tegen schemering om opvallen van de ringen te voorkomen. Eén dag later controleren of alle ringen nog

om de pootjes zitten of anders nieuwe ring omdoen. Na ongeveer 2½ week vliegen de jongen uit, de eerste dagen zijn het nog miserabele vogeltjes met weinig blauw, korte staart en weinig model doch na één week zijn ze al aardig bijgekomen en beginnen ze echte blauwfazantjes te lijken. Na ongeveer 3 maanden zijn ze geheel op kleur. Bij de mannetjes is dan de wangvlek geheel aanwezig en de snavels hebben ook de rode kleur met de zwarte punt. Na elke ronde verwijder ik de inhoud van het korfje zodat er elke keer weer een nieuw nestje gebouwd moet worden. Mochten ze in een struik gaan nestelen dan wordt het nestje bolvormig. Blauwfazantjes willen graag een dak boven het kopje hebben.

Ik geef het volgende menu: Gemengd tropenzaad aangevuld met een mengsel onkruidzaad verhouding 5:1, elke dag schoon drink- en badwater, eivoer staat erbij maar wordt niet aangeraakt, verder Claus insecten voer grof maar gemalen met een elektrische koffiemolen, verder nog aangevuld met brillant droog van CèDé en als levend voer 3x daags (7.45-12.30-19.00 u) levend voer in de vorm van meelwormen, ongeveer 20 st. per keer. Miereëieren levend onder de tegels vandaan. Voor het levend voer zijn ook andere kapers, dus vrij ruim verstrekken. Ook wordt elke dag trosgierst verstrekt en geweekt en gekiemd senegalgierst.

Dit was het relaas van het kweken van blauwfazantjes. Probeer het eens, misschien lukt het.

Een ding is belangrijk man en pop moeten wel iets voor elkaar voelen. □

Tekst: P. Bot

Foto: C. Scholtz/H. Kat

mannetje-vrouwtje ino

Een wat raadselachtige aanhef voor een artikeltje over de wildvorm van vogels, waar onze goede, oude valparkiet de hoofdrol in speelt. Eigenlijk is het droevig dat dit geschreven moet worden, maar goed, daar hebben we het later nog wel eens over. De reden van dit alles is een kleine opmerking tijdens een leden-vergadering. Daar werd namelijk door één van onze medevogelliefhebbers de opmerking geplaatst dat het hem was opgevallen dat bij de ino-valparkieten de pop véél geler was dan de man, vreemd eigenlijk, want in ons vogelwereldje zijn de mannen meestal veel meer gekleurd dan de poppen. Nu kunnen we natuurlijk ruzie gaan maken over het feit of wit dan géén kleur is, of over het feit dat u nou toevallig wél weet hoe het allemaal in elkaar zit bij die ino's, maar om te beginnen iets anders. De gewone grijze valparkiet. De gewone wildvorm, zoals we die allemaal wel kennen.

De standaardis zegt hierover dat het lichaam donkergrijs moet zijn, iets lichter dan het vleugeldek. Hier moet de kleur zo diep mogelijk donkergrijs zijn en dan nog egaal van kleur ook! En wanneer we even nadenken zullen we moeten toegeven dat die mooie, ouderwetse, donkergrijze, valparkiet zo langzamerhand een grote bijzonderheid aan het worden is. De vogels die we op tentoonstellingen zien zijn bijna allemaal véél te licht van kleur! Misschien is de oorzaak wel te zoeken in een soort verwaarlozing, een erfenis van de heus nog niet zo heel lang vervlogen tijd toen de eerste ino-valken op de markt verschenen en ze nog bekend stonden onder de naam 'wit', een overigens totaal verkeerde naam die bijzonder hardnekkig stand houdt. Immers, wie bemoeide zich toen nog om de grijze valken, die je voor een paar tientjes nog niet kwijt kon raken.

Het was meen ik een jaar of vijf, zes

geleden toen de eerste ino's op een vogelmarkt te zien en te koop waren. Drommen mensen er om heen, ze gingen als de bekende warme broodjes over de toonbank. Prijs f 400,— per stel.

Waar echter niemand aan gedacht had, was dat valparkieten bijzonder vruchtbaar zijn en dat was maar goed ook voor de mensen die ze destijds te koop aanboden. Precies twee jaar later namelijk waren ze wéér te koop, op dezelfde vogelmarkt maar de prijs was nu wél gezakt tot f 25,— per stel en je kon ze aan de straatstenen niet meer kwijt. De meesten gingen in 't zelfde kistje weer mee naar huis. Kunt u nagaan wat er in die korte tijd mee gekweekt was.

Dat hierdoor een verwaarlozing optrad van de wildvorm is vrij logisch, we zijn tenslotte ook maar gewone mensen. Trouwens, deze verwaarlozing is heus niet alleen het geval bij de valparkieten. Precies hetzelfde kunnen we zeggen bij veel andere soorten, waar is, om nog maar eens wat te noemen op dit moment nog een goede en zuivere grijze zebra-vink te koop, of een goede roodsnavel spitsstaart-amadine. Ze zijn er wel, maar je moet er wel naar zoeken. Ook de wildvorm van de rosse colli is weer terug na jarenlang in de 'zeegroene en geelbonte versukeling' te hebben gezeten. En waar zijn al die mooie, ouderwetse kanariekleuren gebleven na de rode, phaeo en ino-invasie?

Maar goed, we hadden het over de valparkiet. Eerst moeten we even kijken naar de wildvorm, waar bestaat die nou eigenlijk uit? We zien hoofdzakelijk grijs, zowel bij de man als bij de pop. Dit is een zwarte kleurstof in de bevedering, die we eumelanine noemen. Wel een moeilijk woord, dat eumelanine, maar het is een kleurstof die niet op alle plaatsen even sterk aanwezig is en dat is dan ook de reden dat bijvoor-

beeld de borst van de man lichter is dan de vleugels. De pop is in het geheel wat lichter van kleur dan de man, maar wat zit er nou onder dat eumelanine, of wel dat grijs? Juist, een gele kleurstof die we carotenoïde noemen (alweer zo'n moeilijk woord) maar dat zien we niet bij de grijzen omdat de zwarte kleurstof véél sterker is en dus de overhand heeft.

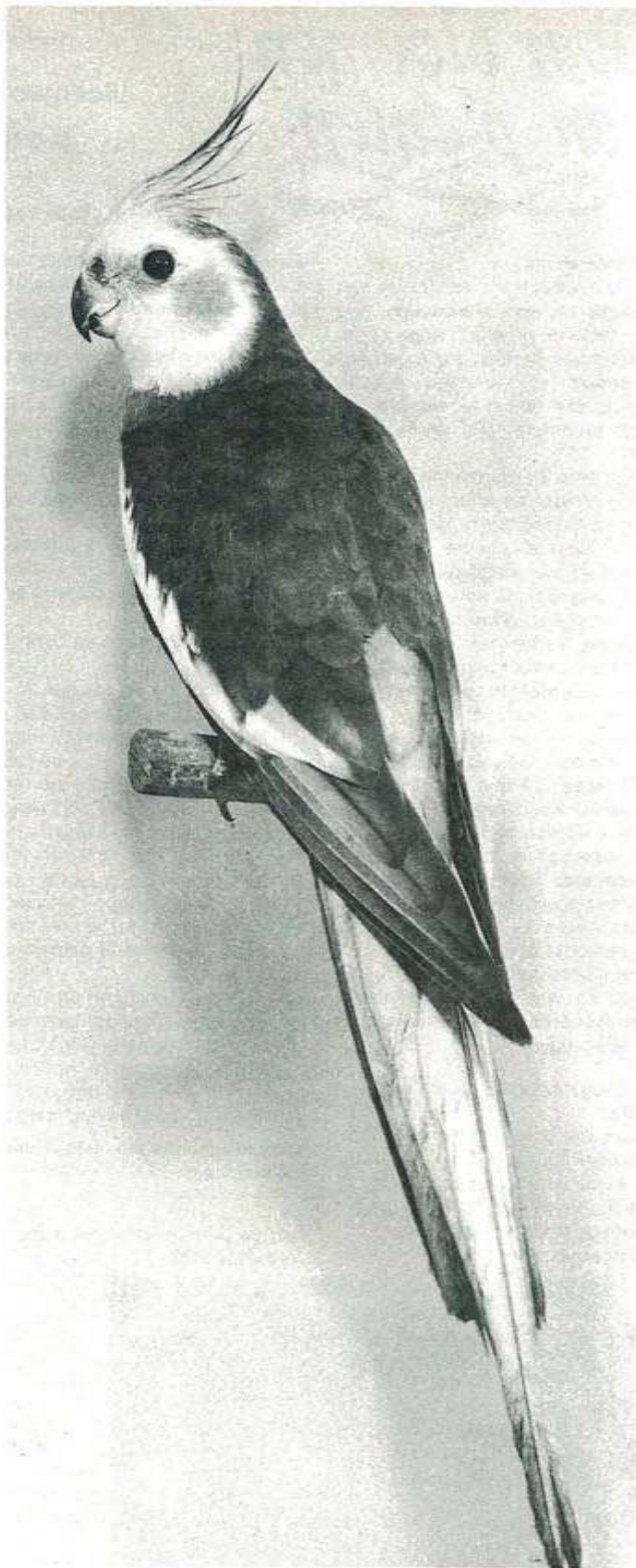
Nu had er eens iemand geluk, en die kweekte ineens een valparkiet waarbij het zwarte eumelanine ontbrak om de een of andere geheimzinnige reden. En wat kwam er toen uit zijn nestblok rollen? Wist hij veel, hij noemde het maar wit, het beestje moest toch zeker een naam hebben? De eerste Ino was geboren!

Natuurlijk waren er al studies gemaakt over de kleurstoffen die allemaal in de bevedering van onze vogels zitten en daarbij was al gebleken dat de poppen van de grijze valken véél meer geel bezaten dan de mannen. Soms is dat bij een grijze pop ook te zien aan de borst, we noemen dat een 'gele waas', ook de onderkant van de staart is dan veel geler.

Voor we nu verder gaan eerst even wat feiten op een rijtje, want anders raakt u volledig de kluts kwijt door al die kleurtjes en moeilijke woorden.

De zwarte kleur (eumelanine) is het sterkst aanwezig op de vleugels, zowel bij de mannen als bij de poppen. De poppen zijn echter wat lichter van kleur dan de mannen en dat noemen we een dimorfisch verschijnsel. Een wat moeilijk uit te leggen begrip, maar laten we het houden op het verschil in kleurdiepte tussen man en pop. Onder die zwarte kleurstof vinden we het geel (carotenoïde), de pop heeft meer geel dan de man. Ook al weer een dimorfisch verschijnsel dus.

Wanneer u dit een beetje door heeft, zal het niet zo moeilijk te begrijpen zijn dat de ino-mannen minder geel, of zo u wilt witter zijn dan de poppen. Nu gaat er ongetwijfeld iemand opstaan om te zeggen: Ja, maar ik heb wel eens, enz. enz. Dat is natuurlijk weer een heel ander verhaal, want als we door middel van selectie steeds maar weer de geelste vogels bij elkaar in de volière zetten zal het duidelijk zijn dat we steeds gelere valken krijgen en datzelfde spelletje kunnen we ook uithalen met de witste exemplaren.

En als we daar dan een poosje mee doorgaan is het heel goed mogelijk dat we een man hebben die geler is dan de pop en dan is helemáál het hek van de dam.

Ik hoop dat u het een beetje door heeft, hoe het nou zit met al dat wit, geel en zwart. Maar, daarmee zijn we er nog niet, want we zijn met z'n allen lid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. En in die bond zitten weer een aantal zéér schrandere mensen die niet alleen met z'n allen hebben uitgezocht hoe dat nou allemaal zit met al die kleurtjes, maar ook op een gegeven moment tegen elkaar hebben gezegd: Kijk, als alles nou precies goed is, dan moet de ino- valkparkiet er zó uitzien. Daar hebben ze toen vele weken en maanden in hun vrije tijd aan zitten zwoegen, want ook deze 'Schrandere Heren' zijn maar gewone arbeiders, en vervolgens hebben ze alles op papier gezet.

Dat hebben ze toen standardeisen genoemd en daarin kunnen we nu precies lezen hoe 't allemaal zit' Natuurlijk staat daar wel eens een moeilijk woord in, daar ontkom je niet aan, maar in die standardeisen staat niet alleen hoe zo'n vogel er nu uit moet zien, maar ook hoe dat komt en zelfs wat er gaat gebeuren als u twee verschillende kleuren met elkaar gaat kruisen. Dat noemen ze dan erfelijkheidsleer, maar het is hetzelfde.

En toen gingen de al eerder genoemde 'Schrandere Heren' in de fout. Ze hadden namelijk gehoopt dat iedereen die wat meer geïnteresseerd was in valkparkieten onmiddellijk die toch heus niet zo dure standardeisen aan zou schaffen. Zélf schreven ze nog meer van die standardeisen over allerlei verschillende vogeltjes, welke dat zijn kunt u regelmatig lezen in Onze Vogels. Kunt u nagaan hoe enthousiast ze waren, maar als u bedenkt dat er nog steeds vogelliefhebbers zijn die géén standardeisen hebben, is dat wel een bittere teleurstelling. En nu weet u meteen waarom het eigenlijk droevig is dat een artikel als dit geschreven moet worden. De vragensteller uit de eerste regels heeft inmiddels álle standardeisen in zijn bezit en zo hoort het eigenlijk ook. □

C.A. den Hartog

dia 2: Wintergroene bamboe, blauw schapegras en brem zijn kleurmakers van verscheidene afmetingen, ideaal voor kleurige coulissen.

Groenblijvende planten in de tuin

Zodra de bladverliezende bomen en struiken hun bladertooi hebben afgeworpen blijkt of de beplanting van de tuin voldoende groenblijvers herbergt.

Want hoe mooi een takkensilhouet of een schorskleur ook zijn, een tuin vraagt om beslotenheid en daarvoor moeten in de winter vooral de groenblijvers zorgen. Dennen en andere coniferen, mahoniestruik, lavendel en klimop: ze zijn wél bekend en geven ook van december tot april de tuin de nodige 'body'. Zelfs de groot-groeiende pollen van het pampasgras zorgen voor de nodige beschutting en afscherming en hoe groter ze worden hoe minder vorstgevoelig ze zijn. Hun bladpruik beschermt ze voldoende tegen vorst.

Over bloemen en planten

Bureau voorlichting
bloemen en
planten

Julia Voskuil

Vertikale accenten

Een tuin vraagt om versiering met vertikale en een afwisseling met meer bossige groeiers, hoge en lage. De hoge groeien tot meer dan manshoog en de lage worden hooguit zo'n 50 cm — een globale verdeling die praktisch en begrijpelijk is.

De verticale en manshoge groeiers — zeker de groenblijvende, die doorgaans langzamer 'groot groeien' — doen er enkele jaren over voordat ze een daadwerkelijke bijdrage leveren tot een omsluiting. Hoe forser het plantmateriaal, hoe eerder het gewenste effect kan worden bereikt. Groot plantmateriaal is echter duurder in aanschaf, dat spreekt voor zichzelf.

Vooraf onder de coniferen komen verticale accenten voor: *Taxus media* 'Hicksii', *Thuja occidentalis*, *Juniperus virginiana* 'Skyrocket', *Picea omorika* of Servische spar, *Cupressocyparis*, *Chamaecyparis lawsoniana* 'Triomf van Boskoop' — blauwgroen en *Cham. nootkatisensis* 'Aurea' — geelgroen.

Ook de bonte of groene hulst (*Ilex*) is een opgaande boom of grote struik, en wat te denken van de bamboesoorten, die er heel hoog en heel laag zijn?

Manshoge struiken en andere planten

Vrijwel alle bladhoudende heesters verdragen halfschaduw, dat is dus een extra punt in hun voordeel. Alleen de bloeiende heesters vragen een meer zonnige plek. Een paar voorbeelden van bladhou-

dende bloeiers zijn: *Cytisus**-brem, *Escallonia*, *Pyracantha**-vuurdoorn, *Rhododendrons* en *Cortaderia*-pampasgras. Brem is in feite niet bladhoudend, maar de groene twijgen hebben een grote sierwaarde en de kleine blaadjes zijn van weinig belang, óók in de zomer.

Verder zijn geschikt voor een vrijwel zonloze plaats *Acuba**, *Cotoneaster salicifolia**, *Elaeagnus* of olijfwilg, *Hedera helix* 'Arbore-scens'*-struikklimop, *Lonicera nitida* en *L. pileata*, *Mahonia* of mahoniestruik, *Prunus laurocerasus** of laurierkers.

Kruidachtige planten en lage heesters

Bodembedekkende planten — wintergroen — zijn het mooist met nonchalant geplante accenten van hoger groeiende planten, waarvoor diverse siergrassen zich uitstekend lenen. Bodembedekkers zijn bijvoorbeeld *Vinca**(maagdepalm) en *Pachysandra**, die de 20 cm niet te boven gaan. Tot zo'n 40 cm hoogte groeien *Pinus mugo* of bergden, diverse *Hebesoorten*, winterbloeiende *Erica*, *Teucrium* of gamander en *Skimmia*.

Mooi grijs blad hebben de zilvergrijze *Santolina* of heiligenbloem en de blauwgrijze lavendel. Die enigszins kruidachtige groeiers willen wél graag wat meer zon dan bladplanten zoals de bodembedekkers zijn.

* = giftig (bepaalde delen, bessen, bladeren e.d.)

Lit.:

Giftige planten in en om huis, uit. Balkema 1976

dia 1: 's Winters komt de waarheid aan het licht: is er nog voldoende 'groen' in de tuin?

Onkruiden

De Kattestaart, ook wel gewone Kattestaart genoemd, is over de gehele wereld verspreid.

Deze overblijvende plant is doorgaans te vinden op plaatsen waar het vochtig is.

Zij is met haar rood-paarse bloeiaar een van de mooiste onkruiden.

De niet bloeiende plant wordt nogal eens voor het Harig Wilgenroosje aangezien. Bij nauwkeurige bestudering is het onderscheid echter duidelijk waarneembaar. De kattestaart heeft vierkantige stengels, het harig wilgenroosje ronde. Als we de wetenschappelijke naam *Lythrum salicaria* bekijken komen we evenwel tot de ontdekking dat er toch wel iets van het harig wilgenroosje inzit.

De geslachtsnaam *Lythrum* is afgeleid van het Griekse woord *Lytron*,

KATTESTAART
(*Lythrum salicaria* L.)

dit is: met bloed bevekt. Dit wijst duidelijk op haar rode kleur. De soortnaam *salicaria* (en nu komt het) betekent wilg.

Kennelijk heeft Lineaus de overeenkomst tussen de beide planten duidelijk gezien!

Vroeger werden de jonge blaadjes en het binnenste van de wortelstok als groente gegeten.

P.J. de Penning

NvV Boekenservice

ABC voor de vogelliefhebber, Th. Vriends	f 49,50	Pietpraat over kleurkanaries, J. Kuiper	f 24,50
Agapornissen en andere dwergpapegaaien, Th. Vriends	f 24,50	Plantengids voor Europa, Oleg Polunin	f 30,90
Australische papegaaien en parkieten, A. Rutgers	f 52,50	Siervogels houden kunt u ook, R.R.P. v. d. Mark	f 39,50
Australische prachtvinken, C.A.F. Enehjelm	f 9,95	Tropische vogels, H. Bechtel	f 9,30
Australische platstaartparkieten, Dr. K.J. Immelmann	f 21,—	Tropische vogels houden kunt u ook, v. d. Mark	f 11,—
Bastaardvinken, K. Speicher	f 8,10	Tropische voliërevogels in kleur 1, A. Rutgers	f 37,50
Bomen en struiken	f 8,90	Tropische voliërevogels in kleur 2, A. Rutgers	f 37,50
De voliëre, C.E. van Berkel	f 20,75	Vogelkinderen en hun ouders, S. Hoehner	f 10,25
Encyclopedie voor de vogelliefhebber, 4-delig	f 360,—	Vogelpracht in natuur en voliëre, F. Robiller	f 37,50
Elseviers duivengids	f 24,50	Vogels die vragen worden overgeslagen, J. v. Himbergen	f 19,50
Exotische vogels in kleur, Chr. Walraven	f 16,—	Vogelwereld van Europa in kleur, Avon/Tilford	f 19,90
Geneeskrachtige en giftige planten	f 8,90	Voliërevogels in kleur, Avon/Tilford	f 19,90
Gids voor de vogels van Europa, A. Singer/B. Bruun	f 20,75	Vogels zien en leren kennen, Dr. W. Tiede	f 14,50
Grammofonplaatjes 33 toeren/17 cm.		Vogelziekten, H.S. Raethel	f 8,90
Lied van de Harzer	f 9,50	Wat is dat voor een dier, Dr. IJsseling/Dr. Scheyground	f 39,50
Lied van de Waterslager	f 9,50	Waterslagers en harzers, M. van Woëzik	f 11,50
Grasparkieten mijn hobby, G.A. Radtke	f 8,90	Wat bloeit langs onze wegen	f 8,10
Grote parkietenatlas	f 25,—	West-Europa's mooiste planten	f 8,90
Handleiding zebra-vinkweker, W. Beckmann	f 24,50	Weiden en akkers	f 8,90
Handboek voor de grasparkietliefhebber, G.A. Radtke	f 27,50	Wilde planten zien en leren kennen, Dr. D. Seidel	f 14,50
Het grote tuinboek, F. Böhmig	f 42,50	Wildzangvogels, het houden van, A. Rutgers	f 15,25
Hebt u ook al een papegaai, R.R.P. v. d. Mark	f 12,75	Zaadetende tropische vogels, R.R.P. v. d. Mark	f 17,90
Het vogelboek	f 47,50	Zien is kennen, N. Binsbergen	f 19,90
In de bossen	f 8,90	Zakflora voor bos en heide, G. Hüsteppe	f 24,50
Insecten- en vruchtenetende tropische vogels, Th. Vriends	f 20,—	Zakflora weg en wei, G. Hüsteppe	f 27,50
Kanariërassen, K. Speicher	f 7,50	Zebra-vinken, Stock/P. Kool	f 20,75
Kanaries, K. Speicher	f 8,40	1000 vogels in kleur, B. Campbell	f 79,50
Kanaries houden als liefhebberij, R.R.P. v. d. Mark	f 16,25		
Kleurkanaries kweken kunt u ook, H.J. Veerkamp	f 18,75		
Kwartels en Fazanten, A. Rutgers	f 57,50		
Kwartels en Patrijzen, R.R.P. v. d. Mark	f 14,50		
Kweken met vogels, C.E. van Berkel	f 42,—		
Kweken met grasparkieten, W. Beckmann	f 7,—		
Onze papegaai, Chr. Walraven	f 13,50		
Papegaaien, C.A.F. Enehjelm	f 8,10		
Papegaaien en parkieten als liefhebberij, v. d. Mark	f 13,75		
Parkieten uit Australië, R.R.P. v. d. Mark	f 16,25		
Parrots of the world, J.M. Forshaw	f 110,—		

RAADPLEEG VOOR UITVOERIGER BESCHRIJVING DE PAGINA'S 278 EN 279 VAN DE JAARGANG 1978.

Ook andere niet genoemde boeken zijn door ons te leveren.

U KUNT BESTELLEN DOOR OVERMAKING VAN HET VERSCHULDIGDE BEDRAG EN DUIDELIJKE VERMELDING VAN DE TITEL(S), UW NAAM EN ADRES, OP GIRO 1148324, t.n.v. NVV BOEKENSERVICE TE BERGEN OP ZOOM. Per omgaande ontvangt u uw bestelling FRANCO thuis.

bastaardkweek in vogelvlucht

door H. van Duijn

Fotografie: D. Avon en A. Mollinger

De bastaardkweek is een hobby die ik reeds geruime tijd bedrijf. Van de hierbij opgedane ervaringen zou ik gaarne iets aan u, de lezer, willen overdragen.

Het kweken van bastaarden stelt hele andere eisen dan het kweken van kleurkanaries of tropische vogels en is bepaald moeilijker. Dit houdt verband met het feit, dat u met méér factoren rekening moet houden. Bepaalde combinaties brengen hun specifieke moeilijkheden met zich mede. Zonder de nodige ervaring en de toepassing van wat 'kunstgrepen' zal het resultaat vaak, vooral voor de beginnende bastaardkweker, teleurstellend zijn.

Er wordt wel eens gesteld dat voor goede kweekresultaten een ruime, van begroeiing en zonlicht voorziene buitenvolière onontbeerlijk is. Welnu, dat is slechts ten dele waar. Dit geldt hoofdzakelijk voor kruisingen wildzang x wildzang.

Mijn 'modelkwekerij' is ondergebracht in een klein kamertje waar nooit de zon schijnt en geen mogelijkheid tot verwarming aanwezig is. De TL buis brandt de gehe-

le dag. Ik gebruik broedkooien met de normale afmetingen 40 x 30 x 28 cm.

U zult zich waarschijnlijk afvragen of het met dergelijke minimale voorzieningen nog mogelijk is om een behoorlijk resultaat te verkrijgen.

Wel, ik kan u verzekeren dat dit beslist tot de mogelijkheden behoort... mits u bepaalde zaken in acht neemt.

Om te beginnen moet u geduld hebben. Indien u met wildzang gaat kruisen bent u aan de natuur gebonden. Een en ander versnellen d.m.v. verwarming is er niet bij. U moet wachten tot de paringsdrift aanwezig is. Vóór mei kunt u geen resultaten verwachten.

Voorts: begin eenvoudig. Probeer eerst een kruising wildzang x kanarie of tropen x kanarie. Is u een beginnende bastaardkweker, kies dan de wildzangsoorten die gemakkelijk in een broedkooi te hanteren zijn, zoals bijv. sijs, kneu, groenvink of putter. Uiteraard doel ik hier op de mannelijke exemplaren.

Verwacht niet dat de wildzang de pop na enkele ogen-

blikken zal bevliegen, zoals u dat van een kanarieman gewend bent. Hier kunnen dagen, soms wel weken mee gemoed zijn. Het koppel dient de tijd te hebben om aan elkaar te wennen. Aan de gedragingen kunt u na enige tijd wel beoordelen of een bepaalde combinatie kans van slagen maakt. Maar nogmaals: geef niet te snel op. Laten we eens aannemen dat we een kruising wildzang of tropen(man) x kanarie(pop) tot stand willen brengen. Welke kleurkanariepop kiezen we? Groen, bont, roodfactorig, gepigmenteerd of ongepigmenteerd? Als vuistregel kunt u hierbij hanteren dat u in het algemeen die kleurpop kiest waarvan u de meeste kleuren terugvindt in de wildzang of tropische vogel.

Dus: met een groenvink, mozambiquesijs of sijs kruist u een groen-, geel- of goudfactorige pop. Roodfactorige (meestal gepigmenteerde) kleurkanariepoppen geven goede resultaten met putter, kneu, barsijs, mexicaanse goudvink, kapuzensijs etc.

Groen correspondeert **niet** met rood! Zondigt u tegen deze regel, dan kunt u bonte vogels verwachten met een grauwe kleur die op een tentoonstelling laag gewaardeerd zullen worden. Voorts bezorgt u zich een probleem hiernede, indien u gewend bent in de ruiperiode kleurvoer te verstrekken. Hierop kom ik straks nog terug.

In onderstaand overzichtje heb ik getracht de combinaties samen te vatten die mij in de loop der jaren tot de beste T.T. resultaten hebben geleid.

MAN	POP
Putter	O.r. isabel-mozaïk O.r. isabel-pastel O.r. isabel-schimmel
Kneu, barsijs	O.r. bruin-mozaïk O.r. bruin-schimmel
Mexicaanse goudvink	O.r. brons-mozaïk O.r. brons-schimmel
Kapuzensijs	O.r. agaät-mozaïk O.r. brons-mozaïk
Groenvink, mozambique-sijs, sijs	Goudgroenschimmel Goudagaatschimmel Goudisabelschimmel

Intensieve roodfactorige poppen zijn niet aan te bevelen. Vetstofpoppen leveren doorgaans bonte bastaarden op (witte nagels en/of pennen, asymmetrische kleurverdeling). Voor de groenfactorige wildzang kunt u beter geen gele pop kiezen.

Vorig jaar leverde een kruising van dubbele mozambiquesijs x gele pop mij 15 bastaarden op, waarvan 12

exemplaren bontfactor vertoonden. Het rendement lag hierbij dus wel erg laag.

Het vorenstaande over de kleurcombinaties heeft dus een directe invloed op de kleur van de bastaarden. Van belang is eveneens dat een wildzang of tropenman zich sterker voelt aangetrokken tot een pop met overeenkomstige kleuren, dan tot een pop met afwijkende kleuren.

Ter illustratie het volgende.

Ik heb wel eens getracht een kruising tot stand te brengen tussen een kneu en een gele pop. Aanvankelijk wilde de kneu niets weten van de toegewezen pop met haar voor hem zo sterk afwijkende kleur. De combinatie slaagde eerst nadat ik de gele pop had gecamoufléerd door haar met wat norit zwart te maken (de kneupop is wat donker van kleur).

Om een kruising van goudvinkman x roodfactorige pop te doen gelukken was het tenslotte noodzakelijk om de kleur van de pop eerst 'aan te passen' door haar met wat waterverf blauw te maken.

Hoe kunnen we nu het paren van een koppel bevorderen?

Kooi de wildzang zodanig op dat de diverse exemplaren elkaar niet kunnen zien.

Het verdient voorts aanbeveling om de wildzang reeds enkele maanden van tevoren bij de uitverkoren pop te plaatsen.

Zorg ervoor dat de wildzang of tropen niet te vet zijn, hetgeen u kunt bewerkstelligen door een schraal voer te verstrekken (raapzaad met wat onkruidzaad en een weinig witzaad voor kneu en barmsijs bijv.).

Kweekt u in broedkooien binnenshuis, plaats dan's avonds een paar goed zingende mankanaries vlak voor de kooi, waarin het koppel zich bevindt. Door het gezang krijgt de pop haar paringsdrift, waarna ze door de (niet zingende) wildzang wordt bevolgen.

Indien u in een buitenvolière bastaarden wilt kweken, zorg dan dat er zich niet teveel vogels in bevinden en beslist geen sortgenoten. In verband met de onderlinge rivaliteit komt er anders van de kruisingen niet veel terecht.

Een merkwaardig verschijnsel is dat bepaalde wildzang en tropensoort de neiging hebben om de eieren direct nadat ze zijn gelegd, kapot pikken. Vooral bij de putter en de mozambiquesijs komt dit voor. Is naar uw mening de paring tot stand gekomen, verwijder de man dan zekerheidshalve voordat de pop haar eieren gaat leggen. Nu kunt u natuurlijk verkeerd timen en dat zou dan een aantal onbevuchte eieren opleveren. Dit bezwaar kan echter worden beperkt door de wildzang of tropenman te verwisselen voor een kanarieman. Deze handelwijze heeft bij mij wel eens geresulteerd in een volledig bevrucht legsel, dat voor de helft putter x kanaries en voor de andere helft kleurkanaries opleverde.

In een ander geval waren putter, barmsijs én kanarieman de pop gepasseerd. Het resultaat bestond uit een nest waarin: 2 putterkanaries, 1 barmsijskanarie en 1 kleurkanarie.

(Over een gelijke ervaring schreef ons ook G. Boersma uit Amsterdam, Redactie).

Overigens kan zo'n gemengd nest toch nog problemen geven. Want mutaties van wildzang x kanarie verlaten omstreeks de elfde à twaalfde dag reeds het nest en op dat tijdstip piekeren de jonge kleurkanaries daar nog niet over. Het kan nu gebeuren dat de pop niet bereid is

om haar aandacht te verdelen, met alle gevolgen van dien...

Als de jongen ongeveer 10 dagen oud zijn, verwijder dan het nestkastje niet meer om te zien hoe ze er aan toe zijn. Ze springen voortijdig het nest uit en u krijgt ze er absoluut niet meer in! De kans op beschadiging is nu niet denkbeeldig.

Nu iets over het opfokvoer. Hierover hoort men de meest uiteenlopende meningen. De ene kweker behaalt met 'formule A' goede resultaten, een ander kweker met 'formule B' en een derde kweker heeft met geen van beide voedercombinaties aanvaardbare resultaten. Wie heeft nu gelijk?

Naar mijn bescheiden mening bestaat er geen ideale voedermethode. Binnen bepaalde beperkingen leiden de meeste voedercombinaties in principe tot hetzelfde resultaat. Dit kan ook haast niet anders, daar de basis van veel opfokvoer meel is. Deze bestaat voor 80% uit doodgevoerd paneermeel.

Slechte kweekresultaten hebben doorgaans een andere oorzaak dan het verschil in keuze tussen een opfokvoer van de ene of de andere fabrikant. Het belang van het opfokvoer wordt m.i. sterk overtrokken!

Het beste voeder dat u kunt verstrekken is een goed, in de juiste verhoudingen gemengd kanariezaad, dat bevat: raapzaad, koolzaad, witzaad, lijnzaad, maanzaad, graszaden, gepelde haver, hennep en negerzaad. Raapzaad is hierbij het belangrijkste bestanddeel, hennep en negerzaad mogen slechts zeer beperkt voorkomen. Tezamen met een **weinig** groenvoer verkrijgt u hiermede m.i. de sterkste en best bevederde jongen. Vergeet u vooral ook niet de kalkbehoefte van de pop. Wat grit door het zand lost dit probleem op.

Maar ja, u wilt natuurlijk ondanks het vorenstaande toch een opfokvoederformule van mij lospeuteren. Welnu, men neme: Als basis CD. Hieraan ware toe te voegen: een theelepeltje fosforverzuurde kalk en melkverzuurde kalk, een theelepeltje druivensuiker en een theelepeltje klaverhoning. Het geheel maak ik met wat water enigszins rul (vooral niet te nat!) Nu voeg ik hieraan toe een flinke eetlepel gekiemd raapzaad. Het geheel levert een afgestreeken bord opfokvoeder op. Extra groenvoer moet u hiernaast **niet** verstrekken.

Indien u voornemens bent om te trachten een kruising wildzang x wildzang tot stand te brengen, dan zou ik in dit verband willen opmerken dat dit vrij moeilijk is. In een broedkooi lukt dit vrijwel nooit. Hier heeft u echt een ruime, van wat begroeiing voorziene buitenvolière voor nodig.

Heeft u bevruchte eieren van putter x putter, dan moet u ze weghalen en onder een broedrijpe kanariepop laten uitkomen. De putter voert de eerste dagen met insecten. Als u de eieren onder de putterpop laat uitkomen, dan sterven de jongen na enkele dagen tengevolge van het feit dat geen insecten voorhanden zijn.

Bij de goudvink is het niet mogelijk om de jongen door een kanariepop te laten grootbrengen i.v.m. het feit dat kanaries vanuit de krop voeren en de goudvinkpop vanuit de snavel. In een goed beplante volière en indien u een goed gemengd zaad verstrekt, aangevuld met gekiemd zaad en geknipte meelwormen of wat maden, moet de goudvinkpop het zelf kunnen doen.

De groenvinkpop vormt een gunstige uitzondering op de regel dat wildzang in gevangenschap haar jongen niet of moeilijk groot kunnen brengen. Groenvinkpoppen voeren uitstekend.

Nu zou ik gaarne iets willen opmerken over het doorkweken met bastaarden. Met groenvinkensijs is dit zeer wel mogelijk. Zelf heb ik ze reeds uit de derde generatie op stok gebracht.

Doorkweken met een putter- of kneukanarie is m.i. niet mogelijk.

Er zijn wel eens grappenmakers geweest die beweerden een exemplaar geteeld te hebben, maar het resultaat kreeg ik nooit te zien.

Bij de kruising kapuzensijs x kanarie blijken de poppen alle steriel te zijn. Van de mannelijke exemplaren is slechts 40% vruchtbaar. Als u er in slaagt een **vruchtbare** kapuzensijs x kanarieman (F 1) te kopen en u kweekt hieruit de F 2 (kapuzensijs x kanarie x kanarie), dan blijken de mannelijke exemplaren allen vruchtbaar te zijn.

Weest u echter voorzichtig bij de aanschaf van een F 1. De prijs is gepeperd en het resultaat vaak teleurstellend.

Bij het kruisen van barsijs x kanarie heb ik jaren achtereen een zeer merkwaardig verschijnsel waargenomen. Een aantal van de gekweekte exemplaren hadden gekruiste snavels. Zolang deze bastaarden door de pop gevoerd werden, bleven ze in leven. Omdat ze het zaad niet zelfstandig konden pellen, stierven ze tenslotte. Vorig jaar heb ik op deze wijze wel 16 jonge barsijskanaries moeten afschrijven.

Mij bereiken regelmatig klachten van ander kwekers dat de Mexicaanse zwartkopsijs nauwelijks in leven is te houden. Alhoewel ikzelf er wel in geslaagd ben om uit deze vogels bastaarden te kweken, heb ik met dit euvel te kampen gehad. Een oplossing voor dit probleem is mij nog niet bekend. Naar mijn mening gaat het hier om een voederprobleem.

Bij de Mexicaanse zwartkopsijs zijn verschillende soorten te onderscheiden. De kleinste heeft een spitse snavel die aan een insekteneter doet denken. Juist deze categorie vertoont veel sterfte.

Thans ben ik in het bezit van twee exemplaren van een 'grotere' soort, die zich onderscheiden door een dikere snavel. Ik verwacht deze vogels wel in leven te kunnen houden.

Uw **roodfactorige** bastaarden kunt u evenals de kanaries op een hoger roodpeil brengen door het verstrekken van peensap of bittercaroteen.

Bij het verstrekken van peensap gedurende de rui krijgen de vogels een diepe glans. De nawerking van de peensap is bijzonder gunstig. Peensap kunt u gerust verstrekken aan zowel rood- als groenfactorige bastaarden.

Groenfactorige vogels worden ook niet beïnvloed door bittercaroteen. De nawerking is echter minder duurzaam als bij het verstrekken van peensap.

Verstrekt u bij bastaarden beslist geen intensief. Uw groenfactorige bastaarden worden hierdoor rood en uw roodfactorige bastaarden laten dan rood zien op de plaatsen waar dit niet gewenst is. Een putter x kanarie bijv. moet alleen rood zijn aan de kop; de gele spiegels in de vleugels mogen niet oranje zijn.

Tenslotte de voorbereidingen voor de tentoonstelling. Ook hier vereisen de bastaarden een enigszins speciale aanpak. Het is van belang dat u de bastaarden zo mak en rustig mogelijk maakt. Van nature zijn ze nogal schuw. U kunt dit verhelpen door veel bij en in de kooi te komen en ze dan wat te verwennen met opfokvoer. Ruim 2 maanden van tevoren dient u ze daarom van de voliëre over te brengen naar een broedkooi.

Een rustige vogel kan door de keurmeester goed beoordeeld worden en krijgt hierdoor punten in het voordeel terwijl de kans op beschadiging geringer is.

Persoonlijk kooi ik de bastaarden eerst op de dag dat ze naar de T.T. gaan over van de broedkooi in de T.T.-kooi. Ik pak de vogels nooit met de hand maar laat ze overvliegen. Het overspringen kunt u bevorderen door de stokken van te voren uit de broedkooi te halen en deze kooi met een doek of krant te verduisteren.

Om beschadiging door lopen tegen de tralies te voorkomen breng ik van te voren op de T.T.-kooien een stuk papier aan van boven tot aan de zitstokken. Iets soortgelijks kunt u ook na het overbrengen in de broedkooien doen. Na 4 of 5 dagen hebben de bastaarden hun sprong gevonden en kunt u het papier verwijderen.

De vogels breng ik tenslotte naar de tentoonstelling door ze met T.T.-kooi en al in kartonnen dozen te plaatsen, en dan is het woord aan de keurmeester...

praktische wenken

Ing. J. P. Holsheimer

Wanneer **broedeieren** tijdelijk buiten het nest worden bewaard moeten er enkele regels worden nagekomen die beogen het besmettingsgevaar zoveel mogelijk te beperken. **Was uw handen** eerst alvorens de eieren aan te pakken. Met vuile handen worden micro-organismen op de schaal overgebracht die later afsterven van het embryo kunnen veroorzaken.

Bewaar broedeieren niet op **zand of zaad** omdat dit potentiële besmettingsbronnen zijn. Leg de eieren op **watten**. Deze zijn steriel en vormen dus geen besmettingsgevaar.

Wanneer broedeieren voor korte tijd bewaard worden, bijv. max. 4 dagen bij kanaries, maakt het in wezen weinig uit in welke **stand** de eieren worden geplaatst: horizontaal, met de punt naar boven of naar beneden.

Broedeieren hoeven gedurende deze korte bewaarperiode niet te worden **gekeerd**. Broedeieren moeten niet met een **viltstift** beschreven worden omdat de inkt en inkt damp mogelijk schadelijk voor de eihoud zijn. Gebruik een **potlood** om pootring, legdatum, kooinum-mer e.d. op de eischaal te noteren. Broedeieren, die voor korte duur bewaard worden legt men op een plaats met een **hoge luchtvochtigheid** en een temperatuur van 12-16°C. Een hoge luchtvochtigheid

vermindert de verdamping uit het ei waardoor uitdroging wordt voorkomen; een lage temperatuur verhindert een embryonale ontwikkeling. Een vogel wordt niet **ziek** van enkel bacteriën. Er moet een zekere drempelwaarde worden overschreden om ziekte te veroorzaken en dan gaat het meteen om zeer grote aantallen bacteriën.

Gelukkig is het dat elke vogel een **afweermecanisme** heeft waardoor hij een eerste infectiestoot kan opvangen.

In hoeverre een vogel een **infectie** kan weerstaan hangt voor een belangrijk deel af van zijn conditie, leeftijd en immuniteitsniveau.

Het **preventief** gebruik van geneesmiddelen is sterk af te raden. Koop geen vogels waarvan men vermoedt dat ze bijv. in de opfokperiode antibiotica hebben gehad, bijv. Supravit, waarin zich chloortetracycline en furazolidone bevindt.

Het langere tijd achter elkaar gebruiken van antibiotica kan bacteriën op den duur **resistent** (ongevoelig) voor deze antibiotica maken. Op een gegeven ogenblik kan er een ziektedoorbraak komen waarbij de kans op sterfte bijzonder groot is. Behandeling van de vogels met antibiotica helpt dan niet meer.

Ook is bekend dat bij langdurig gebruik antibiotica op de **eieren** worden overgedragen. We kweken dan

vogels die bij de geboorte reeds een deel van hun natuurlijke resistentie hebben verloren: een voor de vogel-liefhebberij bijzonder schadelijke zaak. □

VAN KONIJNENBURG DIERENVOEDERS

Anth. Mattheuslaan 112, Utrecht
Rijksstraatweg 125, Loenen a/d Vecht
telef. bestellingen: 030-71 93 76

Wij bezorgen alle soorten vogelzaden tegen scherpe prijzen door geheel Nederland.

Kanariezaad f 33,50 per 25 kg, tropisch zaad f 27,50, parkietenzaad f 25,50, parkietenzaad grof f 36,50 en verder wildzang, papegaai, onkruidzaad, trosgierst witzaad, negerzaad, hennep enz. enz. Bij grotere afname korting. Bel ons even voor verdere prijzen en condities. Ook uw adres voor honde- en kattevoeders, kattebakvulling enz.
Prijzen onder voorbehoud.

SCHERPE MAAGKIEZEL

1. fijn - voor kleine zaadetende vogels
2. grof - voor grote parkieten - duiven - fazantten etc.

VERKRIJGBAAR IN DIERENSPECIAALZAKEN
Waar niet verkrijgbaar bellen naar:

F. THIJSSSEN MILL

Telefoon 08859-17 37 b.g.g. 14 18 - Postbus 29

het kweken met europese vogels

Het is eenvoudig gezegd, maar er komt heel wat bij kijken voordat men zich wildzangkweker kan en mag noemen.

De normale gang van zaken is dat de aspirant wildzangkweker meestal niet weet wat voor problemen hem te wachten staan. Een ding wil ik duidelijk stellen: wie wildzangvogels wil kweken moet tegenslag en teleurstelling kunnen verwerken en alleen de doorzetter kan resultaat oogsten. Dit dus ter inleiding.

Bij de aanschaf van de vogels moet de liefhebber/kweker duidelijk weten wat hij wil.

A. Een gezelschaps volière met diverse soorten vogels, zoals putters, sijzen, kneuen, groenlingen, enz. Dit brengt op zich zelf niet zoveel problemen met zich mee: eten (zaadmengsel), drinkwater, af en toe wat groenvoer (onkruidzaden) en een beschut plekje tegen weer en wind en u kunt naar hartelust ge-

nieten van uw gevleugelde vrienden.

B. Het kweken met (Europese) wildzangvogels. En daar gaan we het nu over hebben.

Willen wij onze toegestane soorten wildzangvogels in stand houden en aan het vangen (stropen) uit de natuur een eind maken, dan moeten we **alleen en uitsluitend soortzuivere vogels kweken**, d.w.z. putter x putter, sijs x sijs, groenling x groenling, enz. Want dan zijn we verzekerd van vruchtbare nakomelingen. Persoonlijk ben ik een felle tegenstander van bastaardkweek; dit met het oog op instandhouding van de soort.

Ten tweede, en zeker zo belangrijk: **ring de eigenkweekvogels met een vaste passende voeding**. Dit zijn zeer belangrijke punten waar wij dan ook op onze dialezingen steeds weer aandacht aan besteden.

Willen we met enige kans op suk-

ses wildzangvogels kweken, dan moeten we met enkele zaken rekening houden, zoals de huisvesting, de beplanting van de volière, het aantal kweekvogels in de volière, welke vogelsoorten verdragen elkaar, nestmateriaal, voeding en onkruidzaden.

Ik wil u iets vertellen over mijn eigen ervaringen en methoden.

Die het beter weet mag het zeggen; men is nooit te oud om te leren.

De huisvesting. Ik heb een buitenvolière van 7 m lang, 2½ m hoog en 2 m diep. De volière is dichtbeplant met: vlier, sparren, liguster, klimop, braam, laurierkers en brandnetels. Aan de voorkant tegen de volière staan rozenstruiken (leverancier van bladluizen). De beplanting is zoveel mogelijk aangepast aan de behoeften van de vogels. In de volière zijn een tiental nestkastjes opgehangen.

De bevolking bestaat uit drie koppels vogels: 1 koppel putters, 1 koppel kneuen en 1 koppel sijzen. Niet veel zult u zeggen maar wel effectief. De jongen van de tweede ronde liggen al in de nesten. Veel kwekers maken de fout dat hun volières **overbevolkt** zijn, en dan zijn de kweekresultaten meestal, nihil. Naast de buitenvolière kweek ik in een binnenruimte in 5 kweekkooien

waarvan de afmetingen zijn: 1,1 m breed, 0,6 m diep en 0,5 m hoog. De kweekkooien zijn aan de binnenkant met latex groen geveerd. In elke kooi hangen 3 nestkastjes (de vogels moeten kunnen kiezen) welke wat afgeschermd zijn met conifeertakken. Een uitschuifbare zandlade vergemakkelijkt het schoonmaken van de kooien. In elke kooi zit maar één koppel vogels, t.w. putters, sijzen en bruine (isabel) groenlingen en ik ben blij dat al deze soorten vogels in mijn kooien voor nakomelingen hebben gezorgd.

De nestmaterialen. De vogels in de kweekkooien nestelen allemaal in de nestkastjes; de vogels in de voliëre nestelen in de nestkastjes en ook in de begroeiing. In alle nestkastjes is een touwnestje aangebracht. Het door mij aangeboden nestmateriaal is voor alle vogels hetzelfde. Voor de ruwbouw: verdorde sparretakjes, brementakjes, gedroogd gras en plantenworteltjes. Voor de afbouw: fijn gras, mos, uitgeplozen gekookt sisaltouw, donker paardehaar en witte watten. Er is dus keus genoeg.

De voeding. Het hardvoer bestaat uit normaal kanariezaadmengsel waaraan wat onkruidzaden en gebroken zonnebloempitten zijn toegevoegd. Verder eivoer, kiemvoer, meelwormen, miereëieren en bladluis (van de rozenstruiken). Zoals u weet is voor de meeste jonge wildzangvogels dierlijk voedsel (zeker de eerste 4 of 5 levensdagen) onontbeerlijk. Wanneer de oudervogels geen meelwormen of miereëieren eten kan men de jonge vogeltjes toch aan dierlijk voedsel helpen door gekookte schelvis door het eivoer te mengen. Ik gebruik de volgende methode: wanneer ik in februari begin met het verstrekken van eivoer aan mijn kanaries krijgen ook de wildzangvogels ditzelfde eivoer. Als ze dit eivoer kennen en goed eten kook ik een stukje schelvisfilet (diepvries ± 3 x 3 cm), kooktijd 4 min., maak dit met een vork fijn en meng dit door het eivoer. Deze portie verdeel ik in drie gelijke delen, zodat ik om de 3 dagen nieuw eivoer moet aanmaken. Dit eivoer blijft ik geven tot na het kweekseizoen.

Onkruidzaden. Welke onkruidzaden geschikt zijn voor welke vogels en in welke stadia ze gevoerd kunnen worden is een hoofdstuk apart. Op onze dialezing besteden we ongeveer anderhalf uur aan de onkruidzaden, dus u zult begrijpen dat het onbegonnen werk is om hier nu uitvoerig en per soort op in te gaan. Misschien in een volgend artikel, want er is nog zoveel waarover geschreven kan worden.

Sportvrienden, ik hoop dat ik met deze sumiere uitleg iets heb kunnen bijdragen tot bevordering en bloei van de kweek met en van Europese vogels. Het is absoluut onmogelijk om op elk klein aspect van de kweek in te gaan en de ongetwijfeld bij u opkomende vragen te beantwoorden. U kunt tegenslag verwachten maar vergeet nooit: alleen de aanhouder kan winnen. Ik wens u allen veel succes.

Tekst: W.G. Höppener
Foto's: H. Lacey

PS Inlichtingen over dialezing :
tel. 045 - 31 65 09

belangrijk nieuws voor de kwekers van europese kooivogels

Leden die het volgende kweekseizoen met Europese kooivogels (wildzang) gaan kweken, dienen, willen zij althans in de loop van dit jaar voor hun eigen kweekvogels de beschikking krijgen over een Vogelvergunning D, hun jonge vogels met de speciale vaste voetringen (K-ringen) te ringen.

U kunt deze ringen vanaf heden tot uiterlijk 9 maart a.s. bestellen en wel door overmaking van het verschuldigde bedrag op giro 1148324, t.n.v. N.B.v.V., te Bergen op Zoom en onder duidelijke vermelding van 'WILDZANG-RINGEN', alsmede duidelijke vermelding van uw naam, adres, soort en aantal ringen. De ringenprijs is 30 cent per stuk. Minimum afname 10 per soort.

De ringenmaat is als volgt: 2,5 mm voor sijs en kleinsoortige putter; 2,9 mm voor grotere putters alsmede voor vink, kneu, geelgors en groenling en 3,5 mm voor de merel.

De door u op deze wijze bestelde ringen worden eind maart aan u toegezonden. Zij nog vermeld dat iedere kweker afzonderlijk zijn eigen ringen dient te bestellen. Collectieve bestellingen via de secretaris of ringencommissaris van de afdeling kunnen NIET verwerkt worden. Over controle door de heren Controleurs Vogelwet wordt u nader door het Ministerie van CRM geïnformeerd.

In het maandblad van juli 1979, zal aan u worden medegedeeld op welke wijze u de vogelvergunningen D kunt aanvragen. Nogmaals zij gesteld dat deze vergunningen alleen maar worden afgegeven — voor het vervoeren van de vogels naar de tentoonstellingen — aan die vogels welke dit jaar zijn gekweekt en met de K-ringen van dit jaar zijn geringsd. Wij wensen u bij voorbaat een succesvol kweekseizoen.

exotische vogels als huisdieren

JA of NEE?

door R. Stolk,
dierenarts

X. Natuurbehoud (vervolg)

4. In Nederland verhandelde 'zeldzame' en 'bedreigde' soorten (vervolg)

b. Papegaai-achtigen (orde: Psittaciformes)

Via de Vraag-en-Aanbod-rubrieken en de advertenties van handelaren in het maandblad *Onze Vogels* (1974-1975) en via enkele prijslijsten van handelaren uit 1976, werden tenminste 14 zeldzame en bedreigde soorten en ondersoorten te koop aangeboden en gevraagd; de meeste daarvan behoren tot de Australische parkietensoorten, de amazonepapegaaien en de area's (1)

De Australische parkietensoorten kunnen binnen de orde der papegaai-achtigen met recht als een aparte groep genoemd worden en dit niet alleen om het feit dat vele kwekers zich tot deze groep gespecialiseerd hebben. Australië kent namelijk sinds 1960 een algemeen exportverbod voor al haar fauna, hetgeen directe gevolgen heeft voor de handel in alle Australische

(vogel)soorten, waaronder dus ook de sterk in de belangstelling staande Australische parkietensoorten. Vele Australische vogelsoorten, waaronder ook de door de IUCN (2) als zeldzaam genoemde **Splendid- en Turquoise-parkiet** (*Neophema splendida* en *Neophema pulcherrima*), worden momenteel op grote schaal door particulieren gekweekt (1). Deze omvangrijke kweek van, en het exportverbod vóór Australische soorten kunnen niet los van elkaar worden gezien: de kweek van Australische soorten is pas goed op gang gekomen na het instellen van het exportverbod in 1960. Dit valt onder andere af te leiden uit de prijs die men in verloop van tijd voor een paartje Splendidparkieten moest betalen (3): was dit in 1963, 1964 en 1965 liefst nog resp. 1600, 1300 en 1000 gulden, in 1966 was dit al gezakt tot 500 gulden en in 1970 kon men al een paartje voor 150 gulden bemachtigen: naarmate de kweek en daarmee het aanbod toenam, daalde de prijs.

Het feit dat beide soorten op dergelijke grote schaal gekweekt worden moet als de reden gezien worden dat zij geen van tweeën zijn opgenomen in de Wet Bedreigde Uit-

heemse Diersoorten (voortaan afgekort tot Wet-BUD): er zouden anders onoverkomelijke problemen zijn gerezen bij de registratie van gekweekte exemplaren, hetgeen nodig is om naleving van de wet te controleren. Desondanks zijn de natuurlijke populaties van deze soorten zo klein dat ze volgens de IUCN (2) als zeldzaam dienen te worden beschouwd; verder zij opgemerkt, dat naast biotoopvernietiging door veebeweiding, óók de vogelhandel ertoe heeft bijgedragen dat deze soorten zeldzaam zijn geworden (2). Ondanks het feit dat het grote aantal in gevangenschap gekweekte en gehouden exemplaren Splendid- en Turquoise-parkieten een belangrijk reservoir vormt dat beide soorten voor uitsterven zal behoeden, zijn er geen aanwijzingen dat van dit reservoir gebruikt is gemaakt om de natuurlijke populatie te herstellen; bovendien bestaat een groot deel van dit reservoir uit onnatuurlijke kleurmutanten, d.w.z. deze mutanten zouden in de natuur waarschijnlijk uitgeselecteerd zijn. Dat de natuurlijke populaties zich momenteel desondanks aan het herstellen zijn (2) lijkt dan ook eerder het gevolg van het ingestelde exportverbod. Ten aanzien van het streven tot natuurbehoud (en dit is iets heel anders dan het behoud van de soort (!)) kan en mag de kweek van deze soorten — hoe omvangrijk deze ook is — niet als voorbeeld worden gesteld om het houden van andere — laat staan alle — zeldzame soorten te rechtvaardigen.

In de Appendices van de Washington-conventie (voortaan afgekort als WC-appendices) wordt van deze twee soorten alleen de Splendidparkiet vermeld; gezien de omvangrijke kweek, zou het onbillijk zijn als de ratificatie van deze conventie door Nederland negatieve gevolgen zou hebben voor de Splendid-kweek.

Van het geslacht *Cyanorhamphus* (*Kakariki*'s) worden in Nederland twee soorten regelmatig (de **Geelkopkakariki** — *C. auriceps*) tot vrij veel (de **Roodkopkakariki** — *C. novaezelandiae*) verhandeld. Hoewel afkomstig uit Nieuw Zeeland en omringende eilanden heb ik deze soorten gemakshalve tot de Australische parkietensoort gerekend. Van dit geslacht dat 5 soorten en 11 ondersoorten telt, zijn reeds 1 soort

Tabel 10: In Nederland verhandelde zeldzame/bedreigde Psittaciformes (1).

	Vermeld in:			Handelsfrekwentie	Kweek/Import
	RDB*)	BUD**)	WC***)		
- <i>Psittichas fulgidus</i> (Borstelkoppapegaaï)	-	+	-	1	I
- <i>Neophema pulchella</i> (Turquoiseparkiet)	+	-	-	6	K
- <i>Neophema splendida</i> (Splendidparkiet)	+	-	+	6	K
- <i>Psephotus chr. chrysopterygius</i> (Geelschouderparkiet)	+	-	+	1	I/K ?
- <i>Psephotus chr. dissimilis</i> (Hoodedparkiet)	+	-	-	3	K ?
- <i>Cyanorhamphus novaezelandiae</i> (Roodkopkakariki)	-	-	+	5	K
- <i>Tanygnathus lucionensis</i> (Blauwschedeledelepapegaaï)	-	-	+	1	I ?
- <i>Coracopsis nigra</i> (Kleine Vasa-papegaaï)	-	+	-	1	I ?
- <i>Amazona vittata</i> (Puerto-Rico amazone)	+	+	+	1	I
- <i>Amazona barbadensis</i> (Geelvleugelamazone)	-	+	-	2	I
- <i>Amazona vinacea</i> (Wijnborstamazone)	-	+	+	1	I
- <i>Ara macao</i> (Rode ara)	-	+	-	3	I
- <i>Ara militaris</i> (Soldatenara)	-	+	-	2	I
- <i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	-	+	-	1	I

Verklaring tabel:

*) RDB : Red Data Book van de IUCN (2)

**) BUD : Wet Bedreigde Uitheemse Diersoorten (9)

***) WC : Appendices van de Washington-conventie (4)

1 : Weinig tot sporadisch verhandeld

2 : onregelmatig verhandeld

3 : regelmatig verhandeld

4 : zeer regelmatig verhandeld (1)

5 : vrij veel verhandeld

6 : veel verhandeld

7 : zeer veel verhandeld

I : (vrijwel) zeker betreft de handel alle wildvangexemplaren

K : (vrijwel) zeker betreft de handel alle gekweekte exemplaren

I/K ? : mogelijk gekweekte, mogelijk wildvangexemplaren

? : (zeer) waarschijnlijk

en 3 ondersoorten uitgestorven; nog eens 3 soorten en 2 ondersoorten worden met uitsterven bedreigd (2, 4, 5). Oorzaak hiervan is de felle jacht die vooral vroeger op kakariki's is gemaakt, omdat zij veel schade zouden aanrichten aan boomgaarden en veldgewassen (6). Ook de natuurlijke populatie van de Roodkopkakariki zou enige zorgen baren, daar deze soort wordt vermeld in de WC-appendices (4). Zowel de Geelkop- als de Roodkopkakariki worden in Nederland echter (vrijwel?) uitsluitend gekweekt (1); wettelijke regelingen die de kweek van Roodkopkakariki's zouden benadelen (mogelijk bij ratificatie door Nederland van de Washington-conventie) zouden dan ook als onredelijk kunnen worden aangemerkt.

De **Geelschouderparkiet** (*Psephotus crysopterygius crysopterygius*) en de **Hoodedparkiet** (*Psephotus crysopterygius dissimilis*) zijn eveneens twee uit Australië afkomstige (onder-)soorten, die echter een veel zeldzamere verschijning in de vogelhandel zijn. In hun natuurlijke omgeving zijn ze zeldzaam en bovendien is hun verspreiding beperkt, hoewel dit laatste waarschijnlijk altijd al zo is geweest (2). Het aantal Geelschouderparkieten werd in 1966 in het wild op mogelijk minder dan 250 exemplaren (!!) geschat (2). In Australië bevinden zich twee broedstations van Geelschouderparkieten teneinde de soort voor uitsterven te behoeden (2). Overigens zijn van zowel de Geelschouder- als van de Hoodedparkiet broedresultaten bekend vanuit de gehele wereld (2). Vrienden (7) vermeldt dat broedresultaten van Geelschouderparkieten in Nederland niet bekend zijn en dat deze soort ook zeer moeilijk tot broeden is te krijgen; daar de Geelschouderparkiet in de door mij onderzochte periode slechts 1 keer te koop werd gevraagd, is het dan ook maar de vraag of hij ook wel werkelijk in Nederland verhandeld wordt. Van de Hoodedparkiet zijn in Nederland wél broedresultaten bekend (7), hetgeen misschien bevestigd zou kunnen worden door het feit dat hij 1 keer door een particulier te koop werd aangeboden (1). Overigens dient men erg voorzichtig te zijn met vast te stellen dat te koop aangeboden zeldzame Australische soorten wel gekweekte

exemplaren moeten zijn gezien het Australische exportverbod: Australische parkietensoorten worden namelijk op grote schaal Australië uitgesmokkeld en via Singapore en Hongkong over de gehele wereld verspreid (7, 8).

Beide ondersoorten worden dus door de IUCN als zeldzaam beschouwd; desondanks wordt alleen de Geelschouderparkiet vermeld in de WC-appendices; in de Wet-BUD ontbreken zelfs beide ondersoorten. De natuurlijke populaties worden immers met uitsterven bedreigd en van beide ondersoorten is in Nederland geen fokstapel aanwezig; om een fokstapel aan te leggen is er dus eerst behoefte aan import van wildvangexemplaren. Import van wildvangexemplaren is alleen verantwoord als daarbij gegarandeerd wordt dat nakomelingen weer in de natuur worden uitgezet en dit is — gezien de voorbeelden van de Splendid- en de Turquoise-parkieten — niet te verwachten. Ontheffing op een verbod voor de handel in deze ondersoorten zou mijns inziens dan ook alleen gegeven moeten worden voor in gevangenschap gekweekte exemplaren, terwijl deze kweek door officiële instanties in het land van herkomst moet worden bevestigd. De overige in tabel 7 (?) vermelde soorten worden doorgaans als kooi- of kettingvogels gehouden, waardoor van voortplanting in gevangenschap (vrijwel) geen sprake kan zijn (9, 10).

Amazonepapegaaien en ara's worden vrij veel verhandeld (1). Van de zes in tabel 7 (?) genoemde soorten wordt slechts de **Rode Ara** zeer regelmatig verhandeld.

Van de in tabel 7 (?) genoemde soorten wordt door de IUCN alleen maar de **Puerto-Rico-amazone** als bedreigd beschouwd (2); het is echter de vraag of de onder de naam 'Roodkop-' of 'Puerto-Rico-amazone' aangeboden exemplaren in werkelijkheid Amazona vittata-exemplaren zijn: in 1970 werd het natuurlijk bestand van deze soort namelijk geschat op iets meer dan 20 (!!) exemplaren (2); daartegenover staat dat de vogelhandel medeoorzaak is van de huidige zeldzaamheid, naast natuurlijke roofdieren en ontbossing (2).

Van het geslacht *Ara*, dat 22 soorten omvat, zijn reeds 8 soorten uitgestorven; van de resterende 14

soorten zijn er nog eens 4 als bedreigde soort opgenomen in de Wet-BUD; ook alle 3 soorten *Hyalinthera*'s (geslacht *Anodorhynchus*) zijn erin opgenomen, alsmede maar liefst 16 soorten van het 26 soorten tellende geslacht *Amazona*. Dat de vogelhandel heeft bijgedragen aan hun huidige status als bedreigde soort staat vast (2) en het is niet denkbeeldig dat — gezien de enorme aantallen amazonepapegaaien en ara's dat jaarlijks wordt ingevoerd (zie hoofdstuk VI) — voortzetting van deze handel ook voor de nu nog niet bedreigde soorten een wezenlijke bedreiging vormt. Een algeheel verbod van ara's en amazonepapegaaien zou mijns inziens dan ook gewenst zijn, temeer daar de wijze van huisvesting (kooi- en kettingvogels) de nodige ethische problemen oproept.

Literatuur:

- SMIT, C.P.J., R.J. STERK, H.C. WALVOORT. Exotische dieren, huisdieren ja of nee? Een oriëntatie. Faculteit Diergeneeskunde, Rijksuniversiteit Utrecht, 1977.
- VINCENT, J. Red Data Book. Vol. 2. Aves. Morges, Switzerland, 1966.
- VEEN, K.A. Mutatie bij mijn splendidparkieten. *Onze Vogels*, 33, 165-166, 1972.
- CONVENTION on international trade in endangered species of wild fauna and flora. Washington, 1973.
- GRZIMEK, B. Het leven der dieren; encyclopedie van het dierenrijk. Utrecht, enz.: Het Spectrum N.V., 1969. 13 Din. VII, VIII, XI.
- BERKEL, C.E. VAN. Kakariki's. *Onze Vogels*, 35, 257-258, 1974.
- VRIENDS, TH. Het sierparkietenboek; koop, voeding, teelt, ziekten. Amsterdam, enz.: Keesing, 1974.
- MARK, R.R.P. VAN DER. Papegaaien en parkieten als liefhebberij. 3e uitg. Zutphen: Thieme & cie, 1968.
- WET van 8 januari 1975, houdende regelen ter bescherming van bedreigde uitheemse diersoorten. 's-Gravenhage: Staatsblad, 1975, 48.

de roodbuikbergtangara

Tekst: E.M. Wessels

Foto: C. Scholtz

(*Anisognathus igniventris*)

Alle bergtangara's en dus ook deze fraaie vogel, waarvan hierbij een prachtige kleurplaat, komen uit Z. Amerika. Op de hellingen van het Andasgebergte in de oostelijke staten als Bolivia, Peru, Ecuador enz. leven zij in de bergbossen. Het zijn sterke vogels want op de grote hoogte waar zij leven, wel tot op ongeveer 3000 meter, kan het vooral in de nachten flink koud zijn.

Zij leven in de natuur van allerlei bessen en kleine insecten, eigenlijk hetzelfde menu van alle andere soorten tangara's.

Zij worden vrij onregelmatig ingevoerd, hoewel in de 'tangarajaren' van 1972, 1973 en 1974, toen grote aantallen tangara's hierheen kwamen, er toch meestal wel een paar van deze fraaie vogels bij waren.

Ondanks deze importen, en dit geldt eigenlijk voor alle tangarasoorten, is er praktisch niet mede gekweekt. Slechts enkele mislukte pogingen in het buitenland zijn bekend. De laatste jaren, nu er haast geen tangara's meer binnen komen, zie je ze ook helemaal niet meer.

Het is wel jammer dat de liefhebbers van deze vogels, die de gelegenheid hadden met tangara's te kweken, er zo weinig aan hebben gedaan. Zeker er is hier en daar wel eens wat gekweekt, maar het zijn toch allemaal nog maar minimale resultaten. Zoals de huidige toestand is geloof ik niet, dat er veel verandering in zal en kan komen.

Bergtangara's moeten evenals de meeste andere tangarasoorten gevoed worden met allerlei soorten fruit, hoe gevarieerder hoe beter, een goed mengsel universeelvoer en levend voer, zoals af en toe wat meelwormen, mierenecioren enz.

Aangezien het sterke vogels zijn, kunnen ze zeker in de zomer buiten gehouden worden, bij andere grote soorten vogels.

Ik hoop nog steeds, dat er met deze bergtangara's, maar ook met alle andere tangarasoorten gekweekt zal worden, en dat de tijd ons zal worden gegeven om te komen tot een mooi bestand eigen gekweekte vogels.

Ze verdienen het ten volle. Ik hoop dat alle liefhebbers van deze vogels hieraan zullen medewerken. □